

Bruselj, 9. april 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2021/0085(NLE)

7656/21
ADD 1

AVIATION 65
RELEX 276
COEST 77
NIS 7
OC 12
AM 2

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	8. april 2021
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2021) 161 final - ANNEX
Zadeva:	PRILOGA k predlogu sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma o skupnem zračnem prostoru med Republiko Armenijo na eni strani ter Evropsko unijo in njenimi državami članicami na drugi strani

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2021) 161 final - ANNEX.

Priloga: COM(2021) 161 final - ANNEX

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 8.4.2021
COM(2021) 161 final

ANNEX

PRILOGA

k

predlogu sklepa Sveta

**o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma o skupnem zračnem
prostoru med Republiko Armenijo na eni strani ter Evropsko unijo in njenimi državami
članicami na drugi strani**

SPORAZUM O SKUPNEM ZRAČNEM PROSTORU
MED REPUBLIKO ARMENIJO
NA ENI STRANI
TER
EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI
NA DRUGI STRANI

KAZALO

ČLEN 1 Cilj

ČLEN 2 Opredelitev pojmov

NASLOV I: GOSPODARSKE DOLOČBE

ČLEN 3 Podelitev pravic

ČLEN 4 Operativno dovoljenje

ČLEN 5 Zavrnitev, preklic, začasna razveljavitev ali omejitev dovoljenja

ČLEN 6 Naložbe v letalske prevoznike

ČLEN 7 Skladnost z zakoni in drugimi predpisi

ČLEN 8 Poštena konkurenca

ČLEN 9 Poslovne priložnosti

ČLEN 10 Carine in obdavčitev

ČLEN 11 Pristojbine za uporabnike

ČLEN 12 Letalske prevoznine in tarife zračnega prevoza

ČLEN 13 Statistični podatki

NASLOV II: REGULATIVNO SODELOVANJE

ČLEN 14 Varnost v letalstvu

ČLEN 15 Varovanje v letalstvu

ČLEN 16 Upravljanje zračnega prometa

ČLEN 17 Okolje

ČLEN 18 Odgovornost letalskih prevoznikov

ČLEN 19 Varstvo potrošnikov

ČLEN 20 Računalniški sistemi rezervacij

ČLEN 21 Socialni vidiki

NASLOV III: INSTITUCIONALNE DOLOČBE

ČLEN 22 Razlaga in izvrševanje

ČLEN 23 Skupni odbor

ČLEN 24 Reševanje sporov in arbitraža

ČLEN 25 Zaščitni ukrepi

ČLEN 26 Razmerje do drugih sporazumov

ČLEN 27 Spremembe

ČLEN 28 Odpoved

ČLEN 29 Registracija sporazuma

ČLEN 30 Začetek veljavnosti in začasna uporaba

PRILOGA I: Prehodne določbe

PRILOGA II: Pravila, ki se uporabljajo v civilnem letalstvu

REPUBLIKA ARMENIJA (v nadaljnjem besedilu: Armenija)

na eni strani

ter

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANIJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVAŠKA,

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADŽARSKA,

MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

kot pogodbenice Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu skupaj: Pogodbi EU) in kot države članice Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice EU),

in EVROPSKA UNIJA

na drugi strani,

Armenija in države članice EU kot pogodbenice Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila na voljo za podpis v Čikagu 7. decembra 1944, z Evropsko unijo SO SE –

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju (SPS) med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Armenijo na drugi strani, ki je bil sklenjen 22. aprila 1996;

V ŽELJI, da bi ustvarile skupni zračni prostor (Common Aviation Area – CAA) s ciljem odpiranja trga pogodbenicam, z enakimi pogoji konkurence, nediskriminacijo in spoštovanjem istih pravil – vključno na področju varnosti, varovanja, upravljanja zračnega prometa, konkurence, socialnih vidikov in okolja;

V ŽELJI, da bi izboljšale storitve zračnega prevoza in spodbujale mednarodni letalski sistem, ki temelji na nediskriminaciji ter odprti in pošteni konkurenci med letalskimi prevozniki na trgu;

V ŽELJI, da bi spodbujale svoje interese v zvezi z zračnim prevozom;

OB PRIZNAVANJU pomena povezljivosti učinkovitega zračnega prevoza za spodbujanje trgovine, turizma, naložb ter gospodarskega in socialnega razvoja;

OB STRINJANJU, da je primerno, da pravila CAA temeljijo na ustrezni zakonodaji, veljavni v Evropski uniji, kot je določeno v Prilogi II k temu sporazumu;

OB PRIZNAVANJU, da popolna skladnost s pravili CAA daje pogodbenicama pravico, da uporabijo vse prednosti, vključno z odprtjem dostopa do trgov in doseganjem čim večjih koristi za potrošnike, letalske prevoznike in delovno silo obeh pogodbenic;

OB PRIZNAVANJU, da brez prehodnih ureditev, kjer so te potrebne, ni mogoče oblikovati CAA in izvajati njegovih pravil;

OB PRIZNAVANJU pomena ustrezne pomoči v zvezi s tem;

V ŽELJI, da bi zagotovile najvišjo stopnjo varnosti in varovanja v zračnem prevozu, ter s potrditvijo zaskrbljenosti nad dejanji ali grožnjami, usmerjenimi proti varnosti zrakoplovov, ki ogrožajo varnost oseb ali premoženja, škodljivo vplivajo na delovanje zrakoplovov in spodbujajo zaupanje javnosti v varnost civilnega letalstva;

ODLOČENE, da bodo dosegle čim večje morebitne koristi regulativnega sodelovanja ter uskladitve svojih zadevnih zakonov in drugih predpisov v zvezi s civilnim letalstvom;

OB PRIZNAVANJU morebitnih pomembnih koristi, ki lahko izhajajo iz konkurenčnih storitev zračnega prevoza in uspešnih dejavnosti zračnega prevoza;

V ŽELJI, da bi spodbudile svobodno, pošteno in neizkrivljeno konkurenco, ob priznavanju, da lahko subvencije škodljivo vplivajo na konkurenco in ogrozijo osnovne cilje tega sporazuma, ter ob priznavanju, da morebitnih koristi morda ni mogoče uresničiti, če niso zagotovljeni enaki konkurenčni pogoji za letalske prevoznike na podlagi svobodne, poštene in neizkrivljene konkurence;

Z NAMENOM, da se oprejo na okvir obstoječih sporazumov in dogovorov med pogodbenicama, da bi odprle dostop do trgov in dosegle čim večje koristi za potrošnike, špediterje, letalske prevoznike ter letališča in njihove zaposlene, skupnosti in druge, ki imajo od tega posredne koristi;

OB POUDARJANJU pomena varstva okolja pri razvoju in izvajanju mednarodne letalske politike;

OB POUDARJANJU potrebe po sprejetju nujnih ukrepov za boj proti podnebnim spremembam in nadaljnjem sodelovanju za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v letalskem sektorju na način, ki je združljiv z večstranskimi dogovori o tem vprašanju, zlasti z ustreznimi instrumenti Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) in Pariškim sporazumom z dne 12. decembra 2015 na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja;

OB POUDARJANJU, da je pomembno zavarovati potrošnike, vključno z varstvom, ki ga zagotavlja Konvencija o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz, sklenjena v Montrealu 28. maja 1999, in doseči ustrezno raven varstva potrošnikov v zvezi s storitvami zračnega prevoza, ter ob priznavanju potrebe po vzajemnem sodelovanju na tem področju;

OB PRIZNAVANJU, da povečanje poslovnih priložnosti ni namenjeno oslabitvi delovnih ali z delom povezanih standardov pogodbenic, ter ob poudarjanju pomena socialne razsežnosti mednarodnega letalstva in proučitve učinkov odprtja dostopa do trga na delovno silo, zaposlovanje in delovne pogoje;

OB UPOŠTEVANJU pomena boljšega dostopa sektorja zračnega prevoza do kapitala za nadaljnji razvoj zračnega prevoza;

OB PRIZNAVANJU morebitnih koristi zagotavljanja pristopa tretjih držav k temu sporazumu;

V ŽELJI, da se sklene sporazum o zračnem prevozu, ki dopolnjuje Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu –

DOGOVORILE O NASLEDNJEM:

ČLEN 1

Cilj

Cilj tega sporazuma je oblikovanje skupnega zračnega prostora med pogodbenicama, ki temelji na postopnem odpiranju trga, liberalizaciji lastništva letalskih prevoznikov in nadzora nad njimi, poštenih in enakih pogojih konkurence, nediskriminaciji in skupnih pravilih, tudi na področjih varnosti, varovanja, upravljanja zračnega prometa, socialnih vidikov in okolja. Ta sporazum zato določa pravila, ki jih uporabljata pogodbenici pod pogoji, določenimi v nadaljevanju. Ta pravila vključujejo določbe iz zakonodaje, navedene v Prilogi II.

ČLEN 2

Opredelitev pojmov

Če ni določeno drugače, v tem sporazumu:

1. „sporazum“ pomeni ta sporazum, njegove morebitne priloge in dodatke ter vse njihove spremembe;
2. „zračni prevoz“ pomeni prevoz potnikov, prtljage, tovora in pošte z zrakoplovom, ločeno ali skupaj, ki je na voljo javnosti za plačilo ali najem ter vključuje storitve rednega in izrednega zračnega prevoza;
3. „ugotovitev državljanstva“ pomeni ugotovitev, da letalski prevoznik, ki ponuja storitve zračnega prevoza v okviru tega sporazuma, izpolnjuje zahteve iz člena 4 tega sporazuma v zvezi z lastništvom, dejanskim nadzorom in glavnim krajem poslovanja;
4. „ugotovitev sposobnosti“ pomeni ugotovitev, da ima letalski prevoznik, ki ponuja storitve zračnega prevoza v okviru tega sporazuma, zadostne finančne zmožnosti in ustrezno strokovno znanje na področju upravljanja za opravljanje takih storitev ter je pripravljen ravnati v skladu z zakoni in drugimi predpisi ter zahtevami, ki urejajo opravljanje takih storitev;
5. „pristojni organi“ pomenijo vladne agencije ali državne subjekte, ki so pristojni za upravne naloge na podlagi tega sporazuma;
6. „Konvencija“ pomeni Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila na voljo za podpis 7. decembra 1944 v Čikagu in vključuje:

- (a) vsako spremembo, ki je začela veljati v skladu s členom 94(a) Konvencije in so jo ratificirale Armenija in država članica EU ali države članice EU, kot je ustrezno v posameznem primeru; in
- (b) vsako prilogo ali spremembo priloge, sprejeto v skladu s členom 90 Konvencije, če se taka priloga ali sprememba kadar koli uporabi za Armenijo in državo članico EU ali države članice EU, kot je ustrezno v posameznem primeru;

7. „celotni stroški“ pomenijo stroške zagotavljanja storitev in razumno pristojbino za upravne režijske stroške;

8. „mednarodni zračni prevoz“ pomeni zračni prevoz, ki poteka čez zračni prostor nad ozemljem več kot ene države;

9. „pogodbenici“ pomenita na eni strani Armenijo in na drugi strani Evropsko unijo in njene države članice;

10. „glavni kraj poslovanja“ pomeni glavno upravo ali registrirani sedež letalskega prevoznika na ozemlju pogodbenice, na katerem se izvajajo glavne finančne naloge in operativni nadzor letalskega prevoznika, vključno z zagotavljanjem stalne plovnosti;

11. „pristanek v nekomercialne namene“ pomeni pristanek v kakršen koli namen razen vkrcavanja ali izkrcavanja potnikov, prtljage, tovora in/ali pošte v zračnem prometu;

12. „letalske prevoznine“ pomenijo cene, ki se plačajo letalskim prevoznikom ali njihovim zastopnikom ali drugim prodajalcem kart za letalski prevoz potnikov (vključno z vsemi drugimi vrstami prevoza, povezanimi z njim), ter pogoje, pod katerimi te cene veljajo, vključno s plačili in pogoji, ponujenimi agenciji in drugim pomožnim službam;

13. „tarife zračnega prevoza“ pomenijo cene, ki se plačajo za letalski prevoz tovora (vključno z vsemi drugimi vrstami prevoza, povezanimi z njim), ter pogoje, pod katerimi te cene veljajo, vključno s plačili in pogoji, ponujenimi agenciji in drugim pomožnim službam;

14. „ozemlje“ pomeni za Armenijo ozemlje Republike Armenije ter za Evropsko unijo in njene države članice kopensko ozemlje, celinske vode in teritorialno morje držav članic, za katere se uporabljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije pod pogoji, določenimi v navedenih pogodbah, ter zračni prostor nad njimi;

15. „pristojbina za uporabnike“ pomeni pristojbino, zaračunano letalskim prevoznikom za

uporabo letaliških, letaliških okoljskih in navigacijskih objektov ali storitev ali storitev varovanja v letalstvu, vključno s sorodnimi storitvami in objekti;

16. „samooskrba“ pomeni stanje, v katerem uporabnik letališča neposredno zase izvaja eno ali več vrst storitev zemeljske oskrbe in ne sklene pogodbe o opravljanju takih storitev s tretjo osebo; za namene te opredelitve se uporabniki letališč v medsebojnem odnosu ne štejejo za tretjo osebo, kadar:

- a) ima eden večinski delež drugega ali
- b) ima en sam organ večinski delež vsakega;

17. „pravica pete svoboščine“ pomeni pravico ali ugodnost, ki jo ena država („država podeljevalka“) podeli letalskim prevoznikom druge države („država prejemnica“) za zagotavljanje storitev mednarodnega zračnega prevoza med ozemljem države podeljevalke in ozemljem tretje države, pod pogojem, da takšne storitve izvirajo ali se končajo na ozemlju države prejemnice;

18. „tretja država“ pomeni stranko, ki ni pogodbenica tega sporazuma.

NASLOV I GOSPODARSKE DOLOČBE

ČLEN 3

Podelitev pravic

1. Za pravice iz tega člena veljajo prehodne določbe iz Priloge I k temu sporazumu.

Prometne pravice in pregled rut

2. Vsaka pogodbenica podeli drugi pogodbenici pravice, navedene v nadaljevanju, do opravljanja storitev mednarodnega zračnega prevoza s strani letalskih prevoznikov druge pogodbenice na nediskriminatorni podlagi:

- (a) pravico do preleta njenega ozemlja brez pristanka;
- (b) pravico do nekomercialnih pristankov na njenem ozemlju;

- (c) pravico do opravljanja storitev rednega in izrednega potniškega, kombiniranega in tovarnega mednarodnega zračnega prevoza med kraji¹ na naslednjih rutah:

- (i) za letalske prevoznike Evropske unije:

kraji v Evropski uniji – kraji vmesnega pristanka na ozemlju partneric evropske sosedске politike², pogodbenic večstranskega sporazuma o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora³ ali držav članic Evropskega združenja za prosto trgovino⁴ – kraji v Armeniji – nadaljnji kraji;

- (ii) za letalske prevoznike Armenije:

kraji v Armeniji – kraji vmesnega pristanka na ozemlju partneric evropske sosedске politike, pogodbenic večstranskega sporazuma o vzpostavitvi skupnega evropskega zračnega prostora ali držav članic Evropskega združenja za prosto trgovino – kraji v Evropski uniji;

- (d) druge pravice, določene v tem sporazumu.

Operativna prilagodljivost

3. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko na katerem koli letu ali na vseh letih in po svoji izbiri na rutah iz odstavka 2 zgoraj:

- (a) opravljajo lete v eni ali obeh smereh;
- (b) kombinirajo različne številke letov v okviru ene operacije zrakoplova;
- (c) opravljajo prevoze med kraji vmesnega pristanka, nadaljnjimi kraji in kraji na ozemlju pogodbenic v kateri koli kombinaciji in katerem koli vrstnem redu v skladu z določbami odstavka 2 zgoraj;
- (d) izpustijo pristanke v katerem koli kraju ali krajih;

¹ Sklicevanje na kraje v tem členu se razume kot sklicevanje na mednarodno priznana letališča.

² Glej: Sklepi Sveta z dne 16. junija 2003, skupaj s sporočilom Komisije o evropski sosedski politiki z dne 12. maja 2004, ki ga je Svet potrdil v sklepih z dne 14. junija 2004.

³ Objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije*, UL L 285, 16.10.2006.

⁴ Republika Islandija, Kneževina Lihtenštajn, Kraljevina Norveška in Švicarska konfederacija.

- (e) kadar koli preusmerijo promet s katerega koli svojega zrakoplova na kateri koli drug svoj zrakoplov (zamenjava zrakoplova brez zamenjave številke leta);
- (f) pristajajo v katerih koli krajih ne glede na to, ali so znotraj ali zunaj ozemlja ene ali druge pogodbenice;
- (g) izvajajo tranzitni promet čez ozemlje druge pogodbenice;
- (h) kombinirajo promet na istem zrakoplovu ne glede na to, od kod tak promet izvira, in
- (i) pri enem prevozu letijo v več kot en kraj (koterminalizacija).

Operativna prilagodljivost iz tega odstavka se lahko izvaja brez omejevanja smeri ali geografskega omejevanja in brez izgube katere koli pravice do izvajanja prometa, ki je sicer dovoljen po tem sporazumu, če:

- (i) letalski prevozniki Armenije opravljajo prevoze v kraj v Armeniji;
- (ii) letalski prevozniki Evropske unije opravljajo prevoze v kraj v Evropski uniji.

4. Vsaka pogodbenica vsem letalskim prevoznikom dovoli, da na podlagi poslovnih premislekov na trgu določijo pogostost in zmogljivost storitev mednarodnega zračnega prevoza, ki jih zagotavljajo. V skladu s to pravico nobena pogodbenica enostransko ne omejuje obsega prometa, pogostosti ali rednosti prevozov, usmeritve prometa, odhodnega in namembnega kraja in tipa oziroma tipov zrakoplovov, ki jih uporabljajo letalski prevozniki druge pogodbenice, razen zaradi carinjenja, iz tehničnih, operativnih ali okoljskih razlogov, zaradi varnosti upravljanja zračnega prometa ali varovanja zdravja, razen če ni s tem sporazumom določeno drugače.

5. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko opravljajo prevoze, vključno v okviru ureditev o skupni uporabi oznak letov, v kateri koli kraj v tretji državi, ki ni vključen na določenih rutah, če ne uveljavljajo pravic pete svoboščine.

6. Nobena določba v tem sporazumu ne podeljuje letalskim prevoznikom:

- (a) Armenije pravice, da za plačilo v kateri koli državi članici EU vkrcajo potnike, prtljago, tovor in/ali pošto za prevoz do drugega kraja v isti državi članici EU;

- (b) Evropske unije pravice, da za plačilo v Armeniji vkrcajo potnike, prtljago, tovor in/ali pošto za prevoz do drugega kraja v Tuniziji.

7. Pogodbenici pri izvajanju svojih zadevnih pravic in obveznosti na podlagi tega sporazuma ne diskriminirata letalskih prevoznikov druge pogodbenice, zlasti na podlagi državljanstva.

8. Ne glede na druge določbe tega sporazuma lahko pogodbenica zavrne opravljanje dejavnosti mednarodnega zračnega prevoza na ozemlje, z ozemlja ali čez ozemlje tretje države, s katero navedena pogodbenica nima diplomatskih odnosov.

ČLEN 4

Operativno dovoljenje

1. Pogodbenica po prejemu zahtevka za izdajo operativnega dovoljenja, ki ga vloži letalski prevoznik druge pogodbenice, po najkrajšem postopku podeli ustrezna operativna in tehnična dovoljenja, če:

(a) v primeru letalskega prevoznika Armenije:

(i) ima letalski prevoznik svoj glavni kraj poslovanja v Armeniji in ima veljavno operativno licenco v skladu z veljavno zakonodajo Armenije ter

(ii) Armenija, ki je izdala spričevalo letalskega prevoznika, izvaja in vzdržuje učinkovit regulativni nadzor letalskega prevoznika in je pristojni organ jasno opredeljen ter

(iii) je letalski prevoznik neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti in pod dejanskim nadzorom Armenije in/ali njenih državljanov ali obojih hkrati, razen če ni določeno drugače v členu 6 tega sporazuma;

(b) v primeru letalskega prevoznika Evropske unije:

(i) ima letalski prevoznik svoj glavni kraj poslovanja na ozemlju Evropske unije in ima veljavno operativno licenco v skladu s pravom Evropske unije ter

(ii) država članica EU, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, izvaja in vzdržuje učinkovit regulativni nadzor letalskega prevoznika in je pristojni organ jasno

opredeljen ter

(iii) je letalski prevoznik neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti in pod dejanskim nadzorom države članice ali držav članic Evropske unije ali Evropskega združenja za prosto trgovino in/ali državljanov teh držav članic ali obojih hkrati, razen če ni določeno drugače v členu 6 tega sporazuma;

(c) se upoštevajo določbe iz členov 14 in 15 tega sporazuma ter

(d) letalski prevoznik izpolnjuje pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih običajno na področju opravljanja storitev mednarodnega zračnega prevoza uporablja pogodbenica, ki prouči zahtevek.

2. Pogodbenici pri podelitvi operativnih in tehničnih dovoljenj vse letalske prevoznike druge pogodbenice obravnavata nediskriminatorno.

3. Ko pogodbenica od letalskega prevoznika druge pogodbenice prejme zahtevek za izdajo operativnega dovoljenja, prizna vsako ugotovitev sposobnosti in/ali državljanstva, ki jo sprejme druga pogodbenica v zvezi z zadevnim letalskim prevoznikom, kot če bi tako ugotovitev sprejeli njeni pristojni organi, in ne preverja nadalje takih vprašanj, razen kot je določeno v pododstavkih (a) in (b) tega odstavka.

(a) Če imajo pristojni organi pogodbenice prejemnice, potem ko od letalskega prevoznika druge pogodbenice prejmejo zahtevek za izdajo operativnega dovoljenja ali potem ko tako dovoljenje dodelijo, kljub ugotovitvi druge pogodbenice specifične pomisleke, da kateri koli pogoj iz člena 1 tega člena za dodelitev ustreznih operativnih ali tehničnih dovoljenj ni izpolnjen, pogodbenica prejemnica takoj obvesti drugo pogodbenico in navede bistvene razloge za svoje pomisleke. V takem primeru lahko katera koli od pogodbenic zahteva posvetovanje, ki lahko vključuje predstavnike pristojnih organov obeh pogodbenic, in/ali dodatne informacije v zvezi z navedenimi pomisleki; zahtevo za posvetovanje je treba obravnavati takoj, ko je to mogoče. Če vprašanje ostane nerešeno, lahko katera koli od pogodbenic zadevo predloži skupnemu odboru.

(b) Ta odstavek ne zajema priznanja ugotovitev v zvezi z varnostnimi spričevali ali licencami, ureditvijo varovanja ali zavarovanjem.

ČLEN 5

Zavrnitev, preklic, začasna razveljavitev ali omejitev operativnega dovoljenja

1. Katera koli od pogodbenic lahko zavrne, prekliče, začasno razveljavi, pogojuje ali omeji

operativna ali tehnična dovoljenja ali kako drugače zavrne, začasno razveljavi, pogojuje ali omeji dejavnosti letalskega prevoznika druge pogodbenice, če:

(a) v primeru letalskega prevoznika Armenije:

(i) letalski prevoznik nima svojega glavnega kraja poslovanja v Armeniji ali nima veljavne operativne licence v skladu z zakonodajo Armenije ali

(ii) Armenija, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, ne izvaja ali vzdržuje učinkovitega regulativnega nadzora letalskega prevoznika ali pristojni organ ni jasno opredeljen ali

(iii) letalski prevoznik ni neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti ali pod dejanskim nadzorom Armenije in/ali njenih državljanov ali obojih hkrati, razen če ni določeno drugače v členu 6 tega sporazuma;

(b) v primeru letalskega prevoznika Evropske unije:

(i) letalski prevoznik nima svojega glavnega kraja poslovanja na ozemlju Evropske unije ali nima veljavne operativne licence v skladu s pravom Evropske unije ali

(ii) država članica EU, ki je pristojna za izdajo spričevala letalskega prevoznika, ne izvaja ali vzdržuje učinkovitega regulativnega nadzora letalskega prevoznika ali pristojni organ ni jasno opredeljen ali

(iii) letalski prevoznik ni neposredno ali z večinsko udeležbo v lasti ali pod dejanskim nadzorom države članice ali držav članic Evropske unije ali Evropskega združenja za prosto trgovino in/ali državljanov teh držav članic ali obojih hkrati; razen če ni določeno drugače v členu 6 tega sporazuma;

(c) se ne upoštevajo določbe iz členov 8, 14 in 15 tega sporazuma ali

(d) letalski prevoznik ne ravna v skladu z zakoni in drugimi predpisi iz člena 7 tega sporazuma in/ali zakoni in drugimi predpisi, ki jih običajno na področju opravljanja storitev mednarodnega zračnega prevoza uporablja pogodbenica, ki prouči zahtevek.

2. Pravice, določene s tem členom, se uresničujejo le po posvetovanju z drugo pogodbenico, razen če je nujno takojšnje ukrepanje, da bi preprečili nadaljnjo neskladnost s pododstavkoma (c) ali (d) odstavka 1 tega člena.

3. Ta člen ne omejuje pravic katere koli od pogodbenic, da zavrne, prekliče, začasno razveljavi, pogojuje ali omeji operativno ali tehnično dovoljenje letalskega prevoznika ali letalskih prevoznikov druge pogodbenice v skladu z določbami člena 14 ali 15 tega sporazuma.

ČLEN 6

Naložbe v letalske prevoznike

1. Ne glede na člena 4 in 5 tega sporazuma po potrditvi skupnega odbora v skladu s členom 23(8), da lahko vsaka od pogodbenic in/ali njeni državljani na podlagi svojih zadevnih zakonov pridobijo večinski delež v letalskem prevozniku druge pogodbenice in/ali izvajajo dejanski nadzor nad njim, lahko pogodbenici dovolita večinsko lastništvo letalskega prevoznika Armenije in/ali dejanski nadzor nad njim s strani držav članic EU in/ali njihovih državljanov ali večinsko lastništvo letalskega prevoznika Evropske unije in/ali dejanski nadzor nad njim s strani Armenije in/ali njenih državljanov v skladu z odstavkom 2 tega člena.

2. V zvezi z odstavkom 1 tega člena se posebne naložbe v letalske prevoznike s strani pogodbenic in/ali njunih državljanov posamezno odobrijo s predhodnim sklepom skupnega odbora v skladu s členom 23(2) tega sporazuma.

S tem sklepom se opredelijo pogoji v zvezi z opravljanjem dogovorjenih storitev v skladu s tem sporazumom ter storitev med tretjimi državami in pogodbenicama. Določbe člena 23(11) tega sporazuma se ne uporabljajo za ta sklep.

ČLEN 7

Skladnost z zakoni in drugimi predpisi

1. Zakoni in drugi predpisi ene pogodbenice, ki se na njenem ozemlju uporabljajo za prihod zrakoplovov, ki opravljajo storitve mednarodnega zračnega prevoza, na njeno ozemlje, opravljanje dejavnosti na njem in odhod z njega, veljajo tudi za letalske prevoznike druge pogodbenice, ki vstopajo na ozemlje prve pogodbenice, se na njem nahajajo ali odhajajo z njega.

2. Zakoni in drugi predpisi ene pogodbenice, ki se na njenem ozemlju uporabljajo za prihod potnikov, posadk, prtljage, tovora in/ali pošte na zrakoplovu na njeno ozemlje, opravljanje dejavnosti na njem in odhod z njega (vključno s predpisi v zvezi z vstopom, mejno kontrolo, imigracijo, potnimi listinami, carino in karanteno ali za pošto v skladu s poštnimi predpisi), veljajo tudi za potnike, posadke, prtljago, tovor in pošto letalskih prevoznikov druge pogodbenice in kogar koli, ki deluje v njihovem imenu, ki vstopajo na ozemlje prve pogodbenice, se na njem nahajajo ali

odhajajo z njega.

3. Vsaka pogodbenica na svojem ozemlju dovoli letalskim prevoznikom druge pogodbenice, da sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se prevažajo samo osebe s potovalnimi dokumenti, ki se zahtevajo za vstop na njeno ozemlje ali tranzit čez ozemlje druge pogodbenice.

ČLEN 8

Poštena konkurenca

1. Pogodbenici priznavata, da je njun skupni cilj vzpostaviti okolje poštene konkurence ter poštenih in enakih možnosti, da bi si lahko letalski prevozniki obeh pogodbenic konkurirali pri opravljanju dogovorjenih storitev na določenih rutah. Zato pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe za popolno upoštevanje tega cilja.

2. Pogodbenici potrujeta, da je svobodna, poštena in neizkrivljena konkurenca pomembna za pospeševanje ciljev tega sporazuma, ter ugotavljata, da sta obstoj celovitega konkurenčnega prava in samostojnega organa za konkurenco ter razumna in učinkovita uporaba njunega nacionalnega konkurenčnega prava pomembna za učinkovito opravljanje storitev zračnega prevoza. Konkurenčno pravo vsake pogodbenice, ki obravnava vprašanja, zajeta s tem členom, kakor je občasno spremenjeno, se uporablja za dejavnosti letalskih prevoznikov na območju pristojnosti vsake od pogodbenic. Pogodbenici si prizadevata doseči združljivost in zbliževanje konkurenčnega prava ter njegovo učinkovito uporabo. Po potrebi in kadar je to utemeljeno, sodelujeta pri učinkoviti uporabi konkurenčnega prava, zlasti tako, da svojim letalskim prevoznikom ali drugim državljanom dovolita, da v skladu z njunimi zadevnimi pravili in sodno prakso sporočijo ustrezne informacije, ki se nanašajo na dejanje, ki spada na področje konkurenčnega prava in so ga začeli organi za konkurenco druge pogodbenice.

3. Nobena določba tega sporazuma ne more vplivati na pooblastila in pristojnosti organov, pristojnih za konkurenco, ter sodišč obeh pogodbenic (in Evropske komisije) ali jih omejevati ali posegati vanje, vsa vprašanja v zvezi z uporabo konkurenčnega prava pa še naprej spadajo v izključno pristojnost navedenih organov in sodišč. Pogodbenica bo torej vsak ukrep na podlagi tega člena izvedla brez poseganja v kakršen koli morebitni ukrep, ki ga sprejmejo navedeni organi in ta sodišča.

4. Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega člena, spada v izključno odgovornost pogodbenic in se nanaša izključno na drugo pogodbenico in/ali letalske prevoznike druge pogodbenice, ki opravljajo storitve zračnega prevoza v pogodbenici ali iz njiju. Za tak ukrep se ne uporablja postopek reševanja sporov na podlagi člena 24 tega sporazuma.

5. Vsaka pogodbenica odpravi vse oblike diskriminacije ali nepoštenih praks, ki bi ovirale možnost letalskih prevoznikov druge pogodbenice, da izvajajo pošteno in pravično konkurenco pri opravljanju storitev zračnega prevoza

6. Nobena pogodbenica ne dodeli ali odobri svojim letalskim prevoznikom javnih subvencij in javne pomoči, če bi lahko te pomembno in neupravičeno izkrivljale pošteno in pravično konkurenco pri opravljanju storitev zračnega prevoza letalskih prevoznikov druge pogodbenice. Take javne subvencije ali javna pomoč lahko vključujejo zlasti: navzkrižno subvencioniranje, nadomestilo za izgube iz poslovanja, kapitalske vloške, nepovratna sredstva, jamstva, posojila ali zavarovanja po prednostnih pogojih, varstvo pred stečajem, odpoved izterjavi dolgovanih zneskov, odpoved običajnemu poplačilu uporabljenih javnih sredstev, davčne olajšave ali oprostitve, povračilo za finančna bremena, ki jih naložijo javni organi, ter dostop na diskriminatorni ali nekomercialni podlagi do navigacijskih ali letaliških objektov in storitev, goriva, zemeljske oskrbe, varovanja, računalniških sistemov rezervacij, dodelitve slotov ali drugih objektov in storitev, povezanih z opravljanjem storitev zračnega prevoza.

7. Če pogodbenica letalskemu prevozniku dodeli javne subvencije ali javno pomoč, z ustreznimi sredstvi zagotovi preglednost takega ukrepa, za kar lahko od letalskega prevoznika zahteva, naj to subvencijo ali pomoč jasno in ločeno navede v svojih računovodskih izkazih.

8. Vsaka pogodbenica na zahtevo druge pogodbenice slednji v razumnem roku zagotovi finančna poročila v zvezi s subjekti, ki spadajo v jurisdikcijo prve pogodbenice, in vse druge informacije, ki jih lahko druga pogodbenica razumno zahteva za zagotovitev upoštevanja določb tega člena. To lahko vključuje podrobne informacije v zvezi s subvencijami ali pomočjo. Pogodbenica, ki zahteva dostop do informacij, lahko take informacije obravnava zaupno.

9. Brez poseganja v kakršen koli ukrep, ki ga sprejme pristojni organ za konkurenco in/ali sodišče, pristojno za izvrševanje pravil iz odstavkov 5 in 6:

- (a) če ena od pogodbenic meni, da je letalski prevoznik žrtev diskriminacije ali nepoštenih praks v smislu odstavka 5 ali 6 zgoraj ter da je to mogoče dokazati, lahko drugi pogodbenici pošlje pisne ugotovitve. Pogodbenica lahko potem, ko je obvestila drugo pogodbenico, tudi stopi v stik s pristojnimi javnimi organi na ozemlju druge pogodbenice, vključno z organi na centralni, provincialni, regionalni ali lokalni ravni, da bi obravnavala vprašanja, povezana s tem členom. Poleg tega lahko ena od pogodbenic zahteva posvetovanja o tem vprašanju z drugo pogodbenico zaradi rešitve težave. Taka posvetovanja se začnejo v tridesetih (30) dneh od prejete zahteve. Medtem si pogodbenici izmenjata zadostne informacije, da bi lahko celovito proučili pomisleke, ki jih je izrazila ena od pogodbenic;
- (b) če pogodbenicama ne uspe rešiti vprašanja s posvetovanji v tridesetih (30) dneh od začetka posvetovanj ali če se posvetovanja ne začnejo v tridesetih (30) dneh od prejete zahteve v zvezi z domnevno kršitvijo odstavkov 5 in 6 zgoraj, ima pogodbenica, ki je zahtevala posvetovanja, pravico začasno ukiniti izvajanje pravic, ki so bile s tem sporazumom podeljene letalskim prevoznikom druge pogodbenice, tako da zavrne, prekliče ali začasno

razveljavi operativno dovoljenje ali da za izvajanje takih pravic določi pogoje, ki so po njenem mnenju potrebni, ali da naloži dajatve ali sprejme druge ukrepe. Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega odstavka, je ustrezen in sorazmeren, njegovo področje uporabe in trajanje pa sta omejena na to, kar je nujno potrebno.

10. Vsaka pogodbenica učinkovito uporablja protimonopolno zakonodajo v skladu z odstavkom 2 in letalskim prevoznikom prepove:

- (a) da v povezavi s katerimi koli drugimi letalskimi prevozniki sklepajo sporazume, sprejemajo sklepe ali izvajajo usklajena ravnanja, ki lahko vplivajo na storitve zračnega prevoza v to pogodbenico ali iz nje in katerih namen ali učinek je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence. Za to prepoved se lahko razglasi, da se ne uporablja, kadar taki sporazumi, sklepi ali ravnanja prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije storitev oziroma k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka, pri čemer je pravičen delež doseženih koristi pridržan za potrošnike, in: (a) zadevnim podjetjem ne nalagajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne; (b) takim letalskim prevoznikom glede znatnega dela zadevnih storitev ne dajejo možnosti izključitve konkurence, in
- (b) da zlorabijo prevladujoči položaj, ki lahko vpliva na storitve zračnega prevoza v to pogodbenico ali iz nje.

11. Vsaka od pogodbenic uporabo protimonopolne zakonodaje iz odstavka 10 zgoraj zaupa izključno svojemu neodvisnemu organu, pristojnemu za konkurenco, in/ali svojemu sodišču.

12. Brez poseganja v kakršen koli ukrep, ki ga sprejme pristojni organ za konkurenco in/ali sodišče, pristojno za izvrševanje pravil iz odstavka 10, če ena od pogodbenic meni, da je letalski prevoznik žrtev domnevne kršitve člena 10 zgoraj in da je to mogoče dokazati, lahko drugi pogodbenici pošlje pisne ugotovitve. Pogodbenica lahko potem, ko je obvestila drugo pogodbenico, tudi stopi v stik s pristojnimi javnimi organi na ozemlju druge pogodbenice, vključno z organi na centralni, provincialni, regionalni ali lokalni ravni, da bi obravnavala vprašanja, povezana s tem členom. Poleg tega lahko ena od pogodbenic zahteva posvetovanja o tem vprašanju z drugo pogodbenico zaradi rešitve težave. Taka posvetovanja se začnejo v tridesetih (30) dneh od prejetja zahteve. Medtem si pogodbenici izmenjata zadostne informacije, da bi lahko celovito proučili pomisleke, ki jih je izrazila ena od pogodbenic.

13. Če pogodbenicama ne uspe rešiti vprašanja s posvetovanji v tridesetih (30) dneh od začetka posvetovanj ali če se posvetovanja ne začnejo v tridesetih (30) dneh od prejetja zahteve v zvezi z domnevno kršitvijo odstavka 10 in če sta organ ali sodišče, pristojna za konkurenco, ugotovila kršitev protimonopolne zakonodaje, ima pogodbenica, ki je zahtevala posvetovanja, pravico začasno ukiniti izvajanje pravic, ki so bile s tem sporazumom podeljene letalskim prevoznikom druge pogodbenice, tako da zavrne, prekliče ali začasno razveljavi operativno dovoljenje ali da za izvajanje takih pravic določi pogoje, ki so po njenem mnenju potrebni, ali da naloži dajatve ali sprejme druge ukrepe. Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega odstavka, je ustrezen in sorazmeren, njegovo področje uporabe in trajanje pa sta omejena na to, kar je nujno potrebno.

ČLEN 9

Poslovne priložnosti

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu A Priloge II k temu sporazumu.
2. Pogodbenici se strinjata, da bi ovire za poslovanje, na katere bi naleteli komercialni prevozniki, zmanjšale koristi, ki jih je treba doseči s tem sporazumom. Zato pogodbenici izvajata učinkovit in vzajemen postopek odpravljanja ovir za poslovanje komercialnih prevoznikov obeh pogodbenic, kadar bi take ovire lahko onemogočale poslovne dejavnosti, izkrivljale konkurenco ali ovirale enake priložnosti za konkuriranje.
3. Letalskim prevoznikom obeh pogodbenic ni treba obdržati lokalnega sponzorja.
4. Skupni odbor iz člena 23 tega sporazuma vzpostavi postopek sodelovanja v zvezi s poslovanjem in poslovnimi priložnostmi; spremlja napredek pri učinkovitem odpravljanju ovir za poslovanje komercialnih prevoznikov ter redno pregleduje razvoj dogodkov, vključno s spremembami zakonodaje in predpisov. V skladu s členom 23 tega sporazuma lahko pogodbenica zahteva sestanek skupnega odbora za razpravo o morebitnih vprašanjih v zvezi z uporabo tega člena.
5. Letalski prevozniki vsake pogodbenice imajo pravico, da na ozemlju druge pogodbenice neovirano vzpostavijo urade in objekte, potrebne za opravljanje storitev zračnega prevoza ter za promocijo in prodajo storitev zračnega prevoza in povezanih dejavnosti, vključno s pravico do prodaje in izdaje vseh vozovnic in/ali letalskih tovornih listov, tako lastnih kot tudi tistih, ki jih uporabljajo drugi letalski prevozniki.
6. Letalski prevozniki vsake pogodbenice imajo v skladu z zakoni in drugimi predpisi druge pogodbenice v zvezi z vstopom, prebivanjem in zaposlovanjem pravico, da na ozemlje druge pogodbenice pripeljejo in tam obdržijo upravno, prodajno, tehnično, operativno in drugo strokovno osebje, potrebno za zagotavljanje storitev zračnega prevoza. Obe pogodbenici omogočata in pospešita izdajo delovnih dovoljenj, kadar je to potrebno, za osebje, zaposleno v uradih v skladu s tem odstavkom, vključno z osebjem, ki opravlja nekatere začasne naloge, ki ne trajajo dlje od devetdeset (90) dni, ob upoštevanju veljavnih zakonov in drugih predpisov.
7. (a) Brez poseganja v pododstavek (b) tega odstavka ima vsak letalski prevoznik v zvezi z zemeljsko oskrbo pravico, da na ozemlju druge pogodbenice:

(i) opravlja lastno zemeljsko oskrbo („samooskrba“) ali

(ii) izbira med konkurenčnimi izvajalci, vključno z drugimi letalskimi prevozniki, ki v celoti ali delno opravljajo storitve zemeljske oskrbe, če je takim izvajalcem dovoljen dostop do trga na podlagi zakonov in drugih predpisov vsake pogodbenice ter če so taki izvajalci prisotni na trgu.

(b) Za pravice iz točk (i) in (ii) v pododstavku (a) tega odstavka veljajo le posebne prostorske ali zmogljivostne omejitve, ki izhajajo iz potrebe po ohranitvi varnega delovanja letališča. Če take omejitve ovirajo, preprečujejo ali omejujejo samooskrbo in če ni učinkovite konkurence med izvajalci storitev zemeljske oskrbe, zadevna pogodbenica zagotovi, da so vse take storitve na voljo pod enakimi in ustreznimi pogoji za vse letalske prevoznike; cene takih storitev se določijo glede na ustrezna, objektivna, pregledna in nediskriminatorna merila.

8. Vsak izvajalec storitev zemeljske oskrbe, naj je to letalski prevoznik ali ne, ima pravico, da na ozemlju druge pogodbenice zagotavlja storitve zemeljske oskrbe letalskim prevoznikom, ki delujejo na istem letališču, kadar je to dovoljeno in skladno z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi.

9. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se njeni predpisi, smernice in postopki za dodeljevanje slotov na letališčih na njenem ozemlju izvajajo neodvisno, pregledno, učinkovito, nediskriminatorno in pravočasno.

10. Pogodbenica lahko zahteva prigrasitev operativnih načrtov, programov in vozni redov za storitve zračnega prevoza, ki se opravljajo na podlagi tega sporazuma, vendar le za informativne namene, da bi lahko preverila spoštovanje pravic iz tega sporazuma. Če pogodbenica zahteva tako prigrasitev, čim bolj zmanjša upravno obremenitev posrednikov storitev zračnega prevoza in letalskih prevoznikov druge pogodbenice, povezano z zahtevami in postopki glede prigrasitve.

11. Vsak letalski prevoznik vsake pogodbenice lahko prodaja storitve zračnega prevoza in z njim povezane storitve na ozemlju druge pogodbenice neposredno in/ali, po presoji letalskega prevoznika, prek svojih prodajnih zastopnikov, drugih posrednikov, ki jih imenuje letalski prevoznik, interneta ali kakršnih koli drugih razpoložljivih sredstev. Vsak letalski prevoznik ima pravico do prodaje takih storitev prevoza in z njim povezanih storitev ter vsaka oseba lahko neovirano kupi tak prevoz in z njim povezane storitve v lokalni ali kateri koli prosto zamenljivi valuti.

12. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko lokalne stroške, nastale na ozemlju druge pogodbenice zlasti, vendar ne izključno, za nakup goriva in plačilo letaliških pristojbin, poravnajo v lokalni valuti. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko take stroške, nastale na ozemlju druge pogodbenice, po lastni presoji poravnajo v prosto zamenljivih valutah po tržnem menjalnem tečaju.

13. Vsak letalski prevoznik ima na zahtevo pravico, da zamenja lokalne prihodke v prosto zamenljive valute in jih kadar koli kakor koli prenese z ozemlja druge pogodbenice v državo po svoji izbiri. Pretvorba in prenos sta dovoljena takoj, brez omejitev ali obdavčitve v zvezi z njima, po tržnem menjalnem tečaju, ki velja za tekoče transakcije in prenos na datum, ko prevoznik predloži prvi zahtevek za prenos. Zanju se ne zaračunajo pristojbine, razen tistih, ki jih banke običajno določijo za izvedbo take pretvorbe in prenosa.

14. Pri opravljanju ali zagotavljanju storitev zračnega prevoza v skladu s tem sporazumom lahko vsak letalski prevoznik pogodbenice sklene dogovore o sodelovanju na področju trženja, kot so sporazumi o skupinski prodaji ali leti pod skupno oznako, z:

- (a) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki pogodbenic;
- (b) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki tretje države in
- (c) izvajalcem storitev površinskega (kopenskega ali pomorskega) prevoza iz katere koli države;

pod pogojem: (i) da ima prevoznik, ki opravlja prevoze, ustrezne prometne pravice in (ii) da imajo prevozniki, ki tržijo prevoz, ustrezno pravice za zadevne rute ter (iii) da dogovori izpolnjujejo zahteve v zvezi z varnostjo in konkurenco, ki običajno veljajo za take dogovore.

15. V primeru prevoza potnikov na letu, ki spada pod dogovore o sodelovanju na področju trženja, je kupec ob prodaji letalske vozovnice ali vsekakor ob prijavi na let ali pred vkrcanjem, kadar gre za povezovalni let brez prijave, obveščen o identiteti ponudnika, ki bo opravil posamezen del prevoza.

16. Kar zadeva prevoz potnikov, za ponudnike površinskega prevoza ne veljajo zakoni in drugi predpisi, ki urejajo zračni prevoz, izključno zato, ker take prevoze zagotavlja letalski prevoznik pod svojim imenom.

17. Ne glede na druge določbe tega sporazuma je letalskim prevoznikom in posrednim ponudnikom storitev tovrnega prevoza pogodbenic v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi brez omejitev dovoljeno, da v povezavi z mednarodnim zračnim prevozom uporabijo katero koli obliko površinskega prevoza tovora v kateri koli kraj na ozemlju pogodbenic ali v tretjih državah ali iz njega, vključno s prevozom na vsa mednarodno priznana letališča s carinskimi objekti ali z njih, in imajo pravico, če je to ustrezno, do prevoza tovora pod carinskim nadzorom. Tak tovor ima, če se prevaža po površini ali zraku, dostop do letaliških carinskih postopkov in objektov. Letalski prevozniki se lahko odločijo, da sami opravljajo svoj površinski prevoz ali ga zagotovijo v dogovoru z drugimi površinskimi prevozniki, vključno s površinskim prevozom, ki ga opravljajo drugi letalski prevozniki in posredni izvajalci storitev tovrnega zračnega prevoza. Take

intermodalne storitve tovornega prevoza se lahko zagotovijo po enotni direktni ceni za kombinirani zračni in površinski prevoz, pod pogojem, da špediterji niso zavedeni glede dejstev o takem prevozu.

18. Letalski prevozniki obeh pogodbenic imajo pravico, da sklenejo dogovore o franšizingu ali trženju blagovne znamke z družbami, vključno z letalskimi prevozniki pogodbenic ali tretjih držav, če imajo letalski prevozniki ustrezno pooblastilo in izpolnjujejo pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih pogodbenici običajno uporabljata za take dogovore, zlasti pogoje, ki zahtevajo razkritje identitete letalskega prevoznika, ki opravlja storitev.

19. Letalski prevozniki vsake pogodbenice lahko sklenejo dogovore za zagotavljanje zrakoplovov s posadko ali brez nje za storitve mednarodnega zračnega prevoza z:

- (a) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki pogodbenic; in
- (b) letalskim prevoznikom ali letalskimi prevozniki tretje države,

če imajo vsi udeleženci pri takih dogovorih ustrezna pooblastila in izpolnjujejo pogoje, predpisane v zakonih in drugih predpisih, ki jih pogodbenici uporabljata za take dogovore. Nobena od pogodbenic ne zahteva od letalskega prevoznika, ki zagotavlja zrakoplove, prometnih pravic po tem sporazumu za rute, na katerih se bodo zrakoplovi uporabljali. Pogodbenici lahko zahtevata, da te dogovore odobrijo njuni pristojni organi. Če pogodbenica zahteva tako odobritev, čim bolj zmanjša upravno obremenitev letalskih prevoznikov, ki jo povzročajo postopki odobritve.

ČLEN 10

Carine in obdavčitev

1. Zrakoplovi, ki jih za storitve mednarodnega zračnega prevoza uporabljajo letalski prevozniki ene pogodbenice, njihova običajna oprema, gorivo, maziva, potrošne tehnične zaloge, oprema na letališču, nadomestni deli (vključno z motorji), zaloge na zrakoplovu (ki med drugim vključujejo hrano, pijačo, alkohol, tobak in druge izdelke, namenjene za prodajo potnikom ali njihovo uporabo v omejenih količinah med letom) ter drugi predmeti, ki so namenjeni upravljanju ali servisiranju zrakoplovov v mednarodnem zračnem prevozu ali se uporabljajo izključno za to, so ob prihodu na ozemlje druge pogodbenice na podlagi vzajemnosti oproščeni vseh uvoznih omejitev, davkov na premoženje in dajatev na kapital, carin, trošarin ter podobnih taks in pristojbin, ki

- (a) jih določajo nacionalni ali lokalni organi ali Evropska unija in
- (b) ne temeljijo na stroških opravljenih storitev, če taka oprema in zaloge ostanejo na zrakoplovih.

2. Oprostitev davkov, prelevmanov, dajatev, taks in pristojbin iz odstavka 1 tega člena na podlagi vzajemnosti, razen plačila stroškov za opravljene storitve, velja tudi za:

- (a) zaloge na zrakoplovu, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in natovorjene v razumnih količinah ter namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez navedeno ozemlje;
- (b) opremo na letališču in nadomestne dele (vključno z motorji), ki so vneseni na ozemlje ene pogodbenice za servisiranje, vzdrževanje ali popravilo zrakoplova letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza;
- (c) gorivo, maziva in potrošne tehnične zaloge, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez navedeno ozemlje;
- (d) tiskovine, kot določa carinska zakonodaja vsake pogodbenice, vnesene na ozemlje ene pogodbenice ali tam dobavljene in natovorjene ter namenjene za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika druge pogodbenice, ki opravlja storitve mednarodnega zračnega prevoza, tudi če se te zaloge uporabljajo na delu poti čez navedeno ozemlje.

3. Nobena določba tega sporazuma ne preprečuje pogodbenici, da na nediskriminatorni podlagi uvede davke, prelevmane, dajatve, takse ali pristojbine za gorivo, dobavljeno na njenem ozemlju za uporabo na zrakoplovu letalskega prevoznika, ki opravlja prevoze med dvema krajema na njenem ozemlju.

4. Običajna oprema na zrakoplovih ter material, zaloge in rezervni deli iz odstavkov 1 in 2 tega člena, ki so običajno na zrakoplovih letalskega prevoznika ene od pogodbenic, se lahko raztovorijo na ozemlju druge pogodbenice le, če to predhodno odobrijo carinski organi te pogodbenice, in zahteva se lahko, da se zanje določi nadzor ali kontrola zadevnih organov, dokler se ponovno ne izvozijo ali drugače odstranijo v skladu s carinskimi predpisi.

5. Izjeme, določene v tem členu, se uporabljajo tudi, kadar so letalski prevozniki ene pogodbenice z drugim letalskim prevoznikom, ki je upravičen do podobnih izjem, ki jih je odobrila druga pogodbenica, sklenili pogodbe za posojilo ali prenos predmetov, določenih v odstavkih 1 in 2 tega člena, na ozemlje druge pogodbenice.

6. Nobena določba v tem sporazumu ne preprečuje pogodbenicama, da bi zaračunali davke, prelevmane, dajatve, takse in pristojbine za prodajo izdelkov potnikom, ki niso namenjeni za porabo na zrakoplovu, na delu zračnega prevoza med dvema krajema na njunem ozemlju, kjer sta dovoljena vkrcanje in izkrcanje.

7. Prtljaga in tovor v neposrednem tranzitu prek ozemlja pogodbenice sta oproščena davkov, carin, taks in drugih primerljivih pristojbin, ki ne temeljijo na stroških opravljenih storitev.
8. Za opremo in zaloge iz odstavkov 1 in 2 tega člena se lahko zahteva, da so pod nadzorom ali kontrolo pristojnih organov.
9. Določbe tega sporazuma ne vplivajo na področje davka na dodano vrednost (DDV).
10. Ta sporazum ne spreminja določb zadevnih konvencij, ki veljajo med državo članico in Armenijo ter so namenjene izogibanju dvojnemu obdavčevanju dohodkov in kapitala.

ČLEN 11

Pristojbine za uporabnike

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu A Priloge II k temu sporazumu.
2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so pristojbine za uporabnike, ki jih lahko njeni pristojni organi ali telesa zaračunajo letalskim prevoznikom druge pogodbenice za uporabo navigacijskih služb zračnega prometa in kontrolo zračnega prometa, vezane na stroške in nediskriminatorne. V vsakem primeru se take pristojbine za uporabnike letalskim prevoznikom druge pogodbenice ne smejo naložiti po pogojih, ki so manj ugodni od najugodnejših pogojev, ki so na voljo kateremu koli drugemu letalskemu prevozniku.
3. Vsaka pogodbenica zagotovi, da pristojbine za uporabnike, ki jih lahko njeni pristojni organi ali telesa zaračunajo letalskim prevoznikom druge pogodbenice za uporabo letaliških objektov in storitev, varovanja v letalstvu ter s tem povezanih objektov in storitev, razen pristojbin, zaračunanih za opravljanje storitev iz člena 9(7) tega sporazuma, niso nepravilno diskriminatorne, se ne razlikujejo na podlagi državljanstva in so pravično razdeljene med kategorijami uporabnikov. Te pristojbine brez poseganja v člen 16(1) izražajo celotne stroške pristojnih organov ali teles pri zagotavljanju ustreznih letaliških objektov in storitev ter varovanja v letalstvu na zadevnem letališču ali na letališčih, na katerih se uporablja skupen sistem zaračunavanja pristojbin. Te pristojbine lahko vključujejo primerno donosnost po amortizaciji. Objekti in storitve, za katere se zaračunajo pristojbine za uporabnike, se zagotavljajo učinkovito in ekonomično. V vsakem primeru se take pristojbine letalskim prevoznikom druge pogodbenice ne smejo naložiti po pogojih, ki so manj ugodni od najugodnejših pogojev, odobrenih drugemu letalskemu prevozniku v času, ko so pristojbine naložene.

4. Vsaka pogodbenica zahteva, da se organi ali telesa, pristojni za pristojbine na njenem ozemlju, in letalski prevozniki, ki uporabljajo storitve in objekte, posvetujejo in si izmenjajo informacije, ki so potrebne za natančno proučitev sprejemljivosti pristojbin v skladu z načeli iz odstavkov 2 in 3 tega člena. Vsaka pogodbenica zagotovi, da organi ali telesa, pristojni za pristojbine, uporabnike v razumnem roku obvestijo o vseh predlaganih spremembah pristojbin za uporabnike, da lahko uporabniki izrazijo svoje mnenje in predložijo pripombe pred morebitnimi spremembami.

ČLEN 12

Letalske prevoznine in tarife zračnega prevoza

1. Pogodbenici letalskim prevoznikom pogodbenic dovolita prosto določanje letalskih prevoznin in tarif zračnega prevoza na podlagi svobodne in poštene konkurence.
2. Vsaka pogodbenica lahko na nediskriminatorni podlagi zahteva, da letalski prevozniki obeh pogodbenic njenim pristojnim organom poenostavljeno in le za informativne namene prigrasijo letalske prevoznine in tarife zračnega prevoza, ponujene za prevoz z odhodom z njenega ozemlja. To se lahko od letalskih prevoznikov zahteva šele ob začetni ponudbi letalske prevoznine ali tarife zračnega prevoza.
3. Pristojni organi lahko medsebojno razpravljajo med drugim o vprašanjih, kot so zahteve in postopki v zvezi s prigrasitvijo letalskih prevoznin in tarif zračnega prevoza ter nepravilne, nerazumne, diskriminatorne ali subvencionirane letalske prevoznine in tarife zračnega prevoza.

ČLEN 13

Statistični podatki

1. Vsaka pogodbenica drugi pogodbenici na nediskriminatorni podlagi zagotovi razpoložljive statistične podatke v zvezi s storitvami zračnega prevoza, ki se opravljajo na podlagi tega sporazuma, kot se zahtevajo z zadevno zakonodajo in predpisi obeh pogodbenic, ter ki se lahko razumno zahtevajo.
2. Pogodbenici sodelujeta, med drugim v okviru skupnega odbora, ustanovljenega na podlagi člena 23 tega sporazuma, da se omogoči izmenjava statističnih podatkov med njima za spremljanje razvoja storitev zračnega prevoza v okviru tega sporazuma.

NASLOV II

REGULATIVNO SODELOVANJE

ČLEN 14

Varnost v letalstvu

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu B Priloge II k temu sporazumu.
2. Za namene zagotavljanja izvajanja določb tega člena ter regulativnih zahtev in standardov iz odstavka 1 tega člena s strani pogodbenic je Armenija od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma kot opazovalka vključena v delo Evropske agencije za varnost v letalstvu.
 - (a) Približevanje Armenije k izpolnjevanju regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu B Priloge II k temu sporazumu, stalno spremlja in redno ocenjuje Evropska unija v sodelovanju z Armenijo.
 - (b) Ko je Armenija prepričana, da izpolnjuje regulativne zahteve in standarde v zvezi z zračnim prevozom, navedene v delu B Priloge II k temu sporazumu, obvesti Evropsko unijo, da je treba izvesti ocenjevanje.
 - (c) Ko Armenija v celoti izpolnjuje regulativne zahteve in standarde v zvezi z zračnim prevozom, navedene v delu B Priloge II k temu sporazumu, skupni odbor, ustanovljen na podlagi člena 23 tega sporazuma, določi natančen status in pogoje za sodelovanje, ki presega že naveden status opazovalke Armenije pri Evropski agenciji za varnost v letalstvu.
3. Pogodbenici zagotovita, da zrakoplov, ki je registriran v eni pogodbenici in za katerega obstaja sum o neskladnosti z mednarodnimi letalskimi varnostnimi standardi, določenimi v skladu s Konvencijo, ter ki pristaja na letališčih, odprtih za mednarodni zračni promet, na ozemlju druge pogodbenice, na ploščadi pregledajo pristojni organi navedene druge pogodbenice, znotraj in zunaj, da bi preverili veljavnost dokumentov zrakoplova in njegove posadke ter vidno stanje zrakoplova in njegove opreme.
4. Pristojni organi ene pogodbenice lahko kadar koli zahtevajo posvetovanja o varnostnih standardih, ki jih ima druga pogodbenica.
5. Pristojni organi ene ali druge pogodbenice lahko nemudoma sprejmejo vse ustrezne ukrepe, kadar utemeljeno menijo, da:
 - (a) zrakoplov, proizvod ali delovanje zrakoplova ne izpolnjuje minimalnih standardov,

določenih v skladu s Konvencijo, oziroma regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu B Priloge II k temu sporazumu, odvisno od tega, kaj se uporablja,

- (b) obstajajo resni pomisleki o tem, da zrakoplov ali njegovo delovanje ne izpolnjuje minimalnih standardov, določenih v skladu s Konvencijo, oziroma regulativnih zahtev in standardov v zvezi z zračnim prevozom, navedenih v delu B Priloge II k temu sporazumu, odvisno od tega, kaj se uporablja,
- (c) obstajajo resni pomisleki o tem, da se minimalni standardi, določeni v skladu s Konvencijo, oziroma regulativne zahteve in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedene v delu B Priloge II k temu sporazumu, odvisno od tega, kaj se uporablja, ne ohranjajo v veljavi ali uporabljajo pravilno.

6. Če pogodbenica ukrepa v skladu z odstavkom 5 tega člena, nemudoma obvesti drugo pogodbenico in navede razloge za ukrep.

7. Vsak ukrep, ki ga sprejme ena od pogodbenic v skladu z odstavkom 5 tega člena, se odpravi, ko ni več razloga zanj.

ČLEN 15

Varovanje v letalstvu

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z varovanjem v letalstvu, navedenimi v delu C Priloge II k temu sporazumu.

2. Evropska komisija lahko Armenijo pregleda v skladu z ustrezno zakonodajo Evropske unije o varovanju v letalstvu, navedeno v delu C Priloge II k temu sporazumu. Pogodbenici vzpostavita mehanizem, potreben za izmenjavo informacij o rezultatih takih varnostnih pregledov.

3. Zagotavljanje varnosti za civilne zrakoplove, njihove potnike in posadko je temeljni pogoj za opravljanje storitev mednarodnega zračnega prevoza, zato vsaka pogodbenica ponovno potrdi svoje obveznosti do druge pogodbenice glede zagotavljanja varovanja v civilnem letalstvu pred dejanji nezakonitega vmešavanja, zlasti obveznosti v skladu s Konvencijo, Konvencijo o kaznivih dejanjih in nekaterih drugih dejanjih, storjenih na letalih, podpisano 14. septembra 1963 v Tokiu, Konvencijo o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov, podpisano 16. decembra 1970 v Haagu, Konvencijo o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega letalstva, podpisano 23. septembra 1971 v Montrealu, Protokolom o zatiranju nezakonitih nasilnih dejanj na letališčih za mednarodno civilno letalstvo, podpisanim 24. februarja 1988 v Montrealu, in Konvencijo o

označevanju plastičnih razstreliv zaradi njihovega odkrivanja, podpisano 1. marca 1991 v Montrealu, če sta obe pogodbenici podpisnici teh konvencij, ter v skladu z vsemi drugimi konvencijami in protokoli v zvezi z varovanjem v civilnem letalstvu, katerih podpisnici sta pogodbenici.

4. Pogodbenici na zahtevo druga drugi zagotovita vso potrebno pomoč, da bi preprečili nezakonite ugrabitve civilnih zrakoplovov in druga nezakonita dejanja zoper varnost takih zrakoplovov, njihovih potnikov in posadke, letališč in letalskih navigacijskih objektov in storitev ter vsako drugo ogrožanje varovanja v civilnem letalstvu.

5. Pogodbenici v medsebojnih odnosih ravnata v skladu z mednarodnimi standardi varovanja v letalstvu in ustreznimi priporočenimi praksami, ki jih je določila organizacija ICAO, če to ni določeno z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z varovanjem v letalstvu, navedenimi v delu C Priloge II k temu sporazumu. Pogodbenici od operatorjev zrakoplovov, vpisanih v njihnih registrih, ali operatorjev, ki imajo glavni kraj poslovanja ali stalni naslov na njihnih ozemljih, ter od upravljavcev letališč na svojih ozemljih zahtevata, da delujejo v skladu s takimi predpisi o varovanju v letalstvu.

6. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se na njenem ozemlju učinkovito izvajajo ukrepi za varovanje civilnega letalstva pred dejanji nezakonitega vmešavanja, ki med drugim vključujejo varnostne preglede potnikov in njihove ročne prtljage, varnostne preglede oddane prtljage, varnostne preglede in kontrole drugih oseb, ki niso potniki, vključno s posadko, ter predmetov, ki jih prevažajo, varnostne preglede in kontrole tovora, pošte, zalog za oskrbo med letom in oskrbo na letališču ter kontrole dostopa do nadzorovanega dela letališča in varnostnih območij omejenega gibanja. Navedeni ukrepi se prilagajajo, da bi ustrezali povečanju grožnje za varovanje v civilnem letalstvu. Vsaka pogodbenica se strinja, da se lahko od njihnih letalskih prevoznikov zahteva spoštovanje predpisov o varovanju v letalstvu iz odstavkov 1 in 5 tega člena ter drugih predpisov o varovanju v letalstvu, ki jih zahteva druga pogodbenica za vstop na ozemlje, izstop z njega ali dokler se zrakoplovi nahajajo na ozemlju navedene druge pogodbenice.

7. Pogodbenica lahko ob popolnem upoštevanju in spoštovanju suverenosti druge pogodbenice sprejme ukrepe varovanja v zvezi z vstopom na njeno ozemlje in nujne ukrepe, da bi se odzvala na posebno grožnjo za varovanje, pri čemer je treba take ukrepe nemudoma sporočiti drugi pogodbenici. Vsaka pogodbenica pozitivno obravnava vsako zahtevo druge pogodbenice za uvedbo razumnih posebnih ukrepov varovanja, prva pogodbenica pa upošteva ukrepe varovanja, ki jih druga pogodbenica že izvaja, in njeno morebitno stališče. Vendar pa vsaka pogodbenica priznava, da nobena določba tega člena ne omejuje možnosti druge pogodbenice, da zavrne dostop do svojega ozemlja za kateri koli let, ki po njenem mnenju pomeni grožnjo za varovanje. Razen kadar v izrednih razmerah to ni mogoče, vsaka pogodbenica drugo pogodbenico vnaprej obvesti o nameravani uvedbi posebnih ukrepov varovanja, ki bi lahko imeli znatni finančni ali operativni učinek na storitve zračnega prevoza, ki se opravljajo na podlagi tega sporazuma. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sestanek skupnega odbora za razpravo o takih ukrepih varovanja, kot je določeno v členu 23 tega sporazuma.

8. Ob nezakoniti ugrabitvi ali grožnji ugrabitve civilnega zrakoplova ali drugih nezakonitih

dejanjih proti varnosti takega zrakoplova, njegovih potnikov in posadke, letališč ali letalskih navigacijskih objektov in storitev pogodbenici pomagata druga drugi tako, da poskrbita za komuniciranje in druge ustrezne ukrepe, da bi se tak dogodek ali grožnja čim hitreje in varno končala.

9. Vsaka pogodbenica sprejme vse ukrepe, ki se ji zdijo izvedljivi za zagotovitev, da se zrakoplov, ki je nezakonito ugrabljen ali izpostavljen drugim dejanjem nezakonitega vmešavanja in je na tleh njenega ozemlja, tam zadrži, razen če je njegov odhod nujen zaradi prevladujoče dolžnosti varovanja človeških življenj. Kadar je to mogoče, se taki ukrepi sprejmejo na podlagi skupnih posvetovanj.

10. Kadar ima ena pogodbenica razlog za utemeljen sum, da je druga pogodbenica kršila določbe o varovanju v letalstvu iz tega člena, ta pogodbenica zahteva takojšnja posvetovanja z drugo pogodbenico. Taka posvetovanja se začnejo v tridesetih (30) dneh od prejete take zahteve.

11. Brez poseganja v člen 5 tega sporazuma, če se zadovoljiv sporazum ne doseže v tridesetih (30) dneh od datuma take zahteve ali v morebitno dogovorjenem daljšem obdobju, je to razlog za zavrnitev, preklic, omejitev ali določitev pogojev glede operativnega dovoljenja enega ali več letalskih prevoznikov te druge pogodbenice.

12. Kadar je to potrebno zaradi neposredne in izjemne grožnje, lahko pogodbenica nemudoma sprejme začasen ukrep.

13. Izvajanje ukrepa, sprejetega v skladu z odstavkom 11 tega člena, se ustavi, ko druga pogodbenica ravna v skladu z vsemi določbami tega člena.

ČLEN 16

Upravljanje zračnega prometa

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu D Priloge II k temu sporazumu, na področjih, ki niso zajeta z regulativnim okvirom EU, pa najmanj z ustreznimi standardi in priporočenimi praksami ICAO, pod pogoji, navedenimi v nadaljevanju.

2. Pogodbenici sodelujeta na področju upravljanja zračnega prometa, da bi enotno evropsko nebo razširili na Armenijo, okrepili veljavne varnostne standarde in splošno učinkovitost splošnega zračnega prometa v Evropi, optimizirali zmogljivosti kontrole zračnega prometa, čim bolj zmanjšali zamude in povečali okoljsko učinkovitost. V ta namen bo Armenija od datuma začetka veljavnosti

tega sporazuma kot opazovalka vključena v Odbor za enotno evropsko nebo in druge organe, povezane z enotnim evropskim nebom. Skupni odbor je pristojen za opazovanje in krepitev sodelovanja na področju upravljanja zračnega prometa.

3. Da bi olajšali izvajanje zakonodaje glede enotnega evropskega neba na svojih ozemljih:

- (a) Armenija sprejme potrebne ukrepe za prilagoditev svojih navigacijskih služb zračnega prometa ter institucionalnih in nadzornih struktur za upravljanje zračnega prometa, da bi izpolnila zahteve glede enotnega evropskega neba;
- (b) Armenija zlasti vzpostavi ustrezen nacionalni nadzorni organ, ki je vsaj funkcionalno neodvisen od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa;
- (c) Evropska unija Armenijo vključi v ustrezne operativne pobude na področju navigacijskih služb zračnega prometa, zračnega prostora in interoperabilnosti, ki izhajajo iz enotnega evropskega neba, zlasti z/s:
 - (i) s pregledom možnosti sodelovanja pri obstoječem funkcionalnem bloku zračnega prostora ali pridružitve temu bloku ali vzpostavitve novega bloka;
 - (ii) sodelovanjem v funkcijah omrežja enotnega evropskega neba;
 - (iii) uskladitvijo z načrti uporabe sistema SESAR;
 - (iv) okrepitvijo interoperabilnosti in
- (d) Armenija sprejme potrebne ukrepe za izvajanje načrta izvedbe EU s ciljem optimizacije splošne učinkovitosti letov, znižanja stroškov ter izboljšanja varnosti in zmogljivosti obstoječih sistemov.

ČLEN 17

Okolje

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu E Priloge II k temu sporazumu.

2. Pogodbenici potrjujeta potrebo po varstvu okolja s spodbujanjem trajnostnega razvoja letalstva. Pogodbenici nameravata sodelovati za opredelitev izzivov, povezanih z vplivom letalstva na okolje.

3. Pogodbenici priznavata pomen sodelovanja za proučitev in čim večje zmanjšanje vplivov letalstva na okolje v skladu s cilji tega sporazuma.

4. Pogodbenici priznavata pomen boja proti podnebnim spremembam in s tem boja proti emisijam toplogrednih plinov, povezanih z letalstvom, na nacionalni in tudi na mednarodni ravni. Strinjata se, da bosta okrepili sodelovanje v zvezi s temi vprašanji, med drugim na podlagi ustreznih večstranskih sporazumov, zlasti z izvajanjem globalnih tržnih ukrepov, kot je bilo dogovorjeno na 39. skupščini organizacije ICAO, in uporabo mehanizma, vzpostavljenega s členom 6(4) Pariškega sporazuma na podlagi Okvirne konvencije združenih narodov o spremembi podnebja za razvoj globalnih mednarodnih tržnih ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v sektorju letalstva, in katerega koli drugega vidika iz navedenega člena 6, ki je posebnega pomena za emisije iz mednarodnega letalstva.

5. Pogodbenici se zavezujeta, da si bosta izmenjevali informacije in vzdrževali redno neposredno komuniciranje in dialog med strokovnjaki, da bi okrepili sodelovanje za omejitev vplivov letalstva na okolje, kar vključuje:

- (a) raziskave in razvoj okolju prijazne letalske tehnologije;
- (b) inovacije pri upravljanju zračnega prometa s ciljem zmanjšanja vplivov letalstva na okolje;
- (c) raziskave in razvoj trajnostnih alternativnih goriv za letalstvo;
- (d) izmenjavo stališč o vprašanjih, povezanih z vplivi letalstva na okolje in zmanjšanjem emisij iz sektorja letalstva, ki vplivajo na podnebje, in
- (e) ublažitev in spremljanje hrupa s ciljem zmanjšati vplive letalstva na okolje.

6. Pogodbenici se prav tako zavezujeta, da bosta ob spoštovanju svojih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz večstranskih obvez na področju okolja, učinkovito okrepili sodelovanje, zlasti finančno in tehnološko, v zvezi z ukrepi, namenjenimi zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz mednarodnega letalstva.

7. Pogodbenici priznavata potrebo po sprejetju ustreznih ukrepov, da bi preprečili ali kako drugače obravnavali vplive zračnega prevoza na okolje, če so taki ukrepi popolnoma v skladu z njunimi pravicami in obveznostmi na podlagi mednarodnega prava.

ČLEN 18

Odgovornost letalskih prevoznikov

Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje obveznosti, ki izhajajo iz Konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz, sklenjene 28. maja 1999 v Montrealu (Montrealska

konvencija).

ČLEN 19

Varstvo potrošnikov

Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu F Priloge II k temu sporazumu.

ČLEN 20

Računalniški sistemi rezervacij

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu A Priloge II k temu sporazumu.
2. Prodajalci računalniških sistemov rezervacij (v nadaljnjem besedilu: CRS), ki poslujejo na ozemlju ene pogodbenice, imajo pravico prinesti, ohranjati in dati prosto na voljo svoje CRS potovalnim agencijam ali turističnim podjetjem, katerih glavna dejavnost je distribucija produktov, povezanih s potovanji, na ozemlju druge pogodbenice, pod pogojem, da so CRS skladni z vsemi ustreznimi regulativnimi zahtevami druge pogodbenice.
3. Pogodbenici odpravita vse obstoječe zahteve, ki bi lahko omejevale prost dostop CRS ene pogodbenice do trga druge pogodbenice ali kako drugače omejevale konkurenco. Pogodbenici ne sprejmeta takih zahtev v prihodnosti.
4. Nobena od pogodbenic na svojem ozemlju ne postavlja zahtev ali dovoli, da se prodajalcem CRS druge pogodbenice postavljajo zahteve v zvezi s prikazovalniki CRS, ki se razlikujejo od tistih, ki jih postavljajo svojim lastnim prodajalcem CRS ali katerim koli drugim CRS na njenem trgu. Nobena od pogodbenic ne preprečuje sklepanja sporazumov med prodajalci CRS, njihovimi ponudniki in njihovimi naročniki v zvezi z izmenjavo informacij o potovalnih storitvah, ki olajšujejo prikaz celovitih in nepristranskih informacij za potrošnike ali izpolnjevanje regulativnih zahtev v zvezi z nevtralnimi prikazovalniki.
5. Lastniki in upravljavci CRS ene pogodbenice, ki izpolnjujejo ustrezne regulativne zahteve druge pogodbenice, če obstajajo, imajo enako priložnost za lastništvo CRS na ozemlju druge

pogodbenice kot lastniki in upravljalci katerih koli drugih CRS na trgu navedene pogodbenice.

ČLEN 21

Socialni vidiki

1. Ob upoštevanju prehodnih določb iz Priloge I k temu sporazumu pogodbenici zagotovita skladnost svoje ustrezne zakonodaje, predpisov ali postopkov z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v delu G Priloge II k temu sporazumu.
2. Pogodbenici priznavata, da je treba proučiti učinke tega sporazuma na delovno silo, zaposlovanje in delovne pogoje. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali pri obravnavi vprašanj v zvezi z delom, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma, zlasti kar zadeva vplive na zaposlovanje, temeljne pravice pri delu, delovne pogoje, socialno varstvo in socialni dialog.
3. Pogodbenici s svojimi zakoni in predpisi ter praksami spodbujata visoke ravni varstva na področju dela in socialnem področju v civilnem letalstvu.
4. Pogodbenici priznavata pomen koristi, ki jih prinašajo pomembne gospodarske prednosti, ki izhajajo iz obstoja odprtih in konkurenčnih trgov, v povezavi z visokimi standardi dela za delavce. Pogodbenici izvajata ta sporazum tako, da prispevata k visokim standardom dela, neodvisno od lastništva ali narave zadevnih letalskih prevoznikov, ter zagotavljata, da pravice in načela, navedeni v njihovi zadevnih zakonodajah in drugih predpisih, niso ogroženi, ampak se izvajajo učinkovito.
5. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta v svojih zakonodajah in praksah spodbujali in učinkovito izvajali temeljne standarde dela, priznane na mednarodni ravni, kot so navedeni v temeljnih konvencijah Mednarodne organizacije dela, ki so jih ratificirale Armenija in države članice EU.
6. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta spodbujali tudi druge mednarodno priznane standarde in sporazume na področju dela in socialnem področju, ki so pomembni za civilno letalstvo, ter njihovo učinkovito izvajanje in izvrševanje v svoji nacionalni zakonodaji.
7. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka skupnega odbora, da se proučijo vprašanja v zvezi z delom, ki se ji zdijo pomembna.

NASLOV III

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

ČLEN 22

Razlaga in izvrševanje

1. Pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, in se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje ciljev tega sporazuma.
2. Vsaka pogodbenica je na svojem ozemlju odgovorna za pravilno izvrševanje tega sporazuma.
3. Vsaka pogodbenica drugi pogodbenici zagotovi vse potrebne informacije in pomoč v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi zadevne pogodbenice za preiskave o morebitnih kršitvah, ki jih druga pogodbenica izvaja v okviru pristojnosti, določenih s tem sporazumom.
4. Kadar ena pogodbenica v skladu s pooblastili, ki so ji dana s tem sporazumom, ukrepa glede zadev, ki zanimajo drugo pogodbenico in zadevajo organe ali podjetja druge pogodbenice, o tem v celoti obvesti pristojne organe druge pogodbenice in jim da pred sprejetjem končne odločitve priložnost za pripombe.
5. Če so določbe tega sporazuma in določbe aktov, navedenih v Prilogi II k temu sporazumu, po vsebini enake ustreznim pravilom Pogodb EU ter aktom, sprejetim v skladu s Pogodbama EU, se pri njihovem izvajanju in uporabi razlagajo v skladu z ustreznimi sodbami in sklepi Sodišča in Evropske komisije.

ČLEN 23

Skupni odbor

1. Ustanovi se skupni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki pogodbenic in je pristojen za nadzor nad upravljanjem tega sporazuma ter njegovo pravilno izvajanje. Skupni odbor pripravlja priporočila in sprejema odločitve v primerih, kadar to izrecno določa ta sporazum.
2. Skupni odbor svoje delo opravlja in odločitve sprejema na podlagi soglasja. Odločitve skupnega odbora so za pogodbenici zavezujoče.
3. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik.

4. Skupni odbor se sestaja po potrebi, vendar vsaj enkrat na leto. Vsaka pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka skupnega odbora.
5. Pogodbenica lahko zahteva sklic sestanka skupnega odbora, da bi poskušala rešiti morebitna vprašanja v zvezi z razlago ali uporabo tega sporazuma. Tak sestanek se začne v najkrajšem možnem času, vendar najpozneje dva (2) meseca po prejetju zahteve, razen če se pogodbenici ne dogovorita drugače.
6. Pogodbenici si zaradi pravilnega izvajanja tega sporazuma izmenjujeta informacije in se na zahtevo katere koli od njiju posvetujeta v skupnem odboru.
7. V skladu s podelitvijo pravic iz člena 3 tega sporazuma skupni odbor s sklepom potrdi oceno, ki jo opravi Evropska unija v zvezi s tem, kako Armenija izvaja in uporablja določbe zakonodaje EU, kot je določeno v točki 1 Priloge I k temu sporazumu.
8. V skladu s členom 6 tega sporazuma skupni odbor prouči vprašanja v zvezi z naložbami v letalske prevoznike pogodbenic in s spremembami pri dejanskem nadzoru letalskih prevoznikov pogodbenic.
9. V skladu s členom 14 (Varnost v letalstvu) tega sporazuma skupni odbor med prehodnim obdobjem, opisanim v Prilogi I k temu sporazumu, spremlja proces postopne ukinitve zrakoplovov, ki so bili registrirani v Republiki Armeniji in jih uporabljajo operatorji pod regulativnim nadzorom Republike Armenije ter nimajo certifikata tipa, izdanega v skladu z ustrezno zakonodajo EU iz dela B Priloge II k temu sporazumu, da bi se zagotovila postopna ukinitvev teh zrakoplovov v skladu z dogovorjeno postopno ukinitvijo iz odstavka 7 Priloge I k temu sporazumu.
10. Skupni odbor tudi razvija sodelovanje, zlasti z naslednjimi sredstvi, katerih seznam ni izčrpen:
 - (a) pregledom tržnih pogojev, ki vplivajo na storitve zračnega prevoza iz tega sporazuma;
 - (b) odgovorom, katerega cilj je zagotoviti učinkovito rešitev, na vprašanja v zvezi s poslovanjem in poslovnimi priložnostmi iz člena 9 tega sporazuma, ki lahko zlasti ovirajo dostop do trga in nemoteno delovanje storitev zračnega prevoza iz tega sporazuma, kot sredstvom za zagotovitev poštene konkurence, regulativnega zbliževanja in zmanjšanja regulativnega bremena pri opravljanju zračnega prevoza;
 - (c) izmenjavo informacij, vključno s svetovanjem o spremembah zakonov in drugih predpisov ter politik posamezne pogodbenice, ki bi lahko vplivale na storitve zračnega prevoza;

- (d) proučitvijo področij, ki bi lahko bila vključena v ta sporazum, vključno s priporočilom sprememb tega sporazuma ali pogojev in postopkov za pristop tretjih držav k temu sporazumu;
- (e) razpravo o splošnih vprašanjih, povezanih z naložbami, lastništvom in nadzorom;
- (f) razvojem regulativnega sodelovanja ter vzajemne obveze za doseg vzajemnega priznanja ter približevanja pravil in ukrepov;
- (g) po potrebi s spodbujanjem posvetovanj o vprašanjih, povezanih z zračnim prevozom, ki se obravnavajo v mednarodnih organizacijah, pri odnosih s tretjimi državami in v večstranskih sporazumih, vključno s proučitvijo možnosti sprejetja skupnega pristopa;
- (h) olajšanjem izmenjave statističnih podatkov med njima za spremljanje razvoja storitev zračnega prevoza v okviru tega sporazuma in
- (i) proučevanjem socialnih posledic sporazuma, kot se izvaja, in zagotovitvijo ustreznih odgovorov na pomisleke, ki se štejejo za utemeljene.

11. Če se skupni odbor o vprašanju, ki mu je bilo predloženo, ne izreče v šestih (6) mesecih, lahko pogodbenici sprejmeta ustrezne zaščitne ukrepe na podlagi člena 25 tega sporazuma.

12. Ta sporazum ne ovira sodelovanja in razprav pristojnih organov pogodbenic zunaj skupnega odbora, vključno na področjih varovanja, varnosti, okolja, upravljanja zračnega prometa, letališke infrastrukture, konkurence in varstva potrošnikov. Pogodbenici obvestita skupni odbor o rezultatih takega sodelovanja in razprav, ki bi lahko vplivali na izvajanje tega sporazuma.

ČLEN 24

Reševanje sporov in arbitraža

1. Vsi spori glede uporabe ali razlage tega sporazuma, razen vprašanj, ki izhajajo iz člena 8 tega sporazuma, ki se ne rešijo na sestanku skupnega odbora, se lahko na zahtevo katere koli od pogodbenic predloži v arbitražo v skladu s postopki, navedenimi v tem členu.

2. Zahteva za arbitražo se pisno pošlje drugi pogodbenici. Pogodbenica pritožnica v svoji zahtevi opredeli zadevni ukrep in zadovoljivo pojasni razloge, zaradi katerih ni zdruhljiv z določbami tega sporazuma, tako da jasno predstavi pravno podlago pritožbe.

3. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, arbitražo opravi arbitražno sodišče v sestavi treh arbitrov, ki se ustanovi na naslednji način:

- (a) v dvajsetih (20) dneh od prejetja zahteve za arbitražo vsaka pogodbenica imenuje enega arbitra. Ta arbitra v tridesetih (30) dneh od svojega imenovanja sporazumno imenujeta tretjega arbitra, ki deluje kot predsednik arbitražnega sodišča;
- (b) če eni od pogodbenic ne uspe imenovati arbitra ali če tretji arbiter ni imenovan v skladu s točko (a) tega odstavka, lahko ena ali druga pogodbenica od predsednika Sveta ICAO zahteva, da imenuje arbitra ali arbitre, kakor je ustrezno, v tridesetih (30) dneh od prejetja te zahteve. Če je predsednik Sveta ICAO državlján Armenije ali države članice EU, imenovanje opravi podpredsednik navedenega sveta z najdaljšim stažem, ki ni izločen iz tega razloga.

4. Datum ustanovitve arbitražnega sodišča je datum, ko zadnji od treh arbitrov sprejme imenovanje v skladu s postopki, ki jih določi skupni odbor.

5. Če to zahteva ena od pogodbenic, arbitražno sodišče v desetih (10) dneh od svoje ustanovitve prehodno odloči, ali je po njegovem mnenju zadeva nujna.

6. Na zahtevo ene pogodbenice lahko arbitražno sodišče drugi pogodbenici odredi, da do končne odločitve arbitražnega sodišča izvaja začasne sanacijske ukrepe.

7. Arbitražno sodišče za pogodbenici izda vmesno poročilo, v katerem navede svoje ugotovitve o dejstvih, uporabi zadevnih določb in osnovnih načelih, ki so podlaga za njegove ugotovitve in priporočila, najpozneje devetdeset (90) dni od datuma svoje ustanovitve. Če meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega sodišča o tem pisno obvesti pogodbenici ter navede razloge za zamudo in datum, ko naj bi sodišče predvidoma izdalo svoje vmesno poročilo. V nobenem primeru se vmesno poročilo ne izda več kot sto dvajset (120) dni po datumu ustanovitve sodišča.

8. Pogodbenica lahko arbitražnemu sodišču predloži pisno zahtevo za ponovni pregled specifičnih vidikov vmesnega poročila v štirinajstih (14) dneh od njegove izdaje.

9. V nujnih primerih si arbitražno sodišče vsestransko prizadeva, da vmesno poročilo izda v petinštiridesetih (45) dneh in vsekakor najpozneje v šestdesetih (60) dneh po datumu svoje ustanovitve. Pogodbenica lahko arbitražnemu sodišču predloži pisno zahtevo za ponovni pregled določenih vidikov vmesnega poročila v sedmih (7) dneh od izdaje navedenega poročila. Arbitražno sodišče lahko po proučitvi pisnih pripomb pogodbenic o vmesnem poročilu spremeni svoje poročilo in opravi nadaljnja preverjanja, za katera meni, da so potrebna. Ugotovitve končne odločitve vključujejo zadovoljivo analizo argumentov, navedenih v fazi vmesnega ponovnega pregleda, ter

zagotavljajo jasen odgovor na vprašanja in pripombe pogodbenic.

10. Arbitražno sodišče svojo končno odločitev sporoči pogodbenicama v sto dvajsetih (120) dneh od datuma svoje ustanovitve. Če meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega sodišča o tem pisno obvesti pogodbenici ter navede razloge za zamudo in datum, ko naj bi sodišče predvidoma sporočilo svojo končno odločitev. V nobenem primeru se končna odločitev ne sporoči več kot sto petdeset (150) dni po datumu ustanovitve arbitražnega sodišča.

11. V nujnih primerih si arbitražno sodišče svojo končno odločitev prizadeva izdati v šestdesetih (60) dneh od datuma svoje ustanovitve. Če meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega sodišča o tem pisno obvesti pogodbenici ter navede razloge za zamudo in datum, ko naj bi sodišče predvidoma sporočilo svojo končno odločitev. V nobenem primeru se končna odločitev ne sporoči več kot petinsedemdeset (75) dni po datumu ustanovitve arbitražnega sodišča.

12. Pogodbenici lahko vložita zahteve za pojasnila končne odločitve v desetih (10) dneh od datuma uradnega obvestila o njej; vsa pojasnila se zagotovijo v petnajstih (15) dneh od datuma zahteve.

13. Če arbitražno sodišče meni, da je bil ta sporazum kršen, in če odgovorna pogodbenica ne ravna v skladu s končno odločitvijo sodišča ali se z drugo pogodbenico ne sporazume o obojestransko zadovoljivi rešitvi v štiridesetih (40) dneh po uradnem obvestilu o končni odločitvi sodišča, lahko druga pogodbenica začasno prekliče uporabo primerljivih ugodnosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, ali delno ali po potrebi v celoti ustavi izvajanje tega sporazuma, dokler se odgovorna pogodbenica ne uskladi s končno odločitvijo sodišča ali dokler se pogodbenici ne sporazumeta o obojestransko zadovoljivi rešitvi.

ČLEN 25

Zaščitni ukrepi

1. Če pogodbenica meni, da druga pogodbenica ni izpolnila kakšne obveznosti iz sporazuma, lahko sprejme ustrezne ukrepe. Zaščitni ukrepi po obsegu in trajanju ne smejo preseči okvira, ki je nujno potreben za odpravo takega stanja ali ohranitev ravnovesja tega sporazuma. Prednost imajo ukrepi, ki najmanj ovirajo delovanje tega sporazuma.

2. Pogodbenica, ki načrtuje sprejetje zaščitnih ukrepov, o tem uradno obvesti drugo pogodbenico prek skupnega odbora in zagotovi vse ustrezne informacije.

3. Pogodbenici takoj začneta posvetovanja v skupnem odboru, da bi našli obojestransko sprejemljivo rešitev.

4. Brez poseganja v člen 4(1)(c) in člen 5(1)(c) tega sporazuma lahko zadevna pogodbenica sprejme zaščitne ukrepe šele po izteku enega (1) meseca od datuma uradnega obvestila iz odstavka 2 tega člena, razen če se je postopek posvetovanja iz odstavka 3 tega člena končal pred iztekom navedenega roka.

5. Zadevna pogodbenica nemudoma uradno obvesti skupni odbor o sprejetih ukrepih in mu zagotovi vse ustrezne informacije.

6. Vsak ukrep, sprejet v skladu s pogoji iz tega člena, se ustavi takoj, ko pogodbenica v kršitvi ravna v skladu z določbami tega sporazuma.

ČLEN 26

Razmerje do drugih sporazumov

1. V obdobju začasne uporabe v skladu s členom 30 tega sporazuma se obstoječi dvostranski sporazumi in dogovori med Republiko Armenijo in državami članicami EU, ki veljajo ob podpisu tega sporazuma, začasno prekinajo, razen v obsegu, določenem v odstavku 2 tega člena.

2. Ne glede na odstavka 1 in 3 ter če ni diskriminacije med letalskimi prevozniki Evropske unije na podlagi državljanstva:

- (a) se lahko še naprej izvajajo obstoječe pravice in ugodnejše določbe ali obravnave v zvezi z lastništvom, prometnimi pravicami, zmogljivostjo, pogostostjo, tipom ali spremembo zrakoplovov, leti pod skupno oznako ter določanjem cen iz dvostranskih sporazumov ali dogovorov med Republiko Armenijo in državami članicami EU, ki veljajo ob podpisu tega sporazuma, ki niso zajete s tem sporazumom ali ki so ugodnejše ali prožnejše v smislu svobode za zadevne letalske prevoznike kot v okviru tega sporazuma;
- (b) se spor med pogodbenicama glede vprašanja, ali so določbe ali obravnave na podlagi dvostranskih sporazumov ali dogovorov med Republiko Armenijo in državami članicami EU ugodnejše ali prožnejše, rešuje v okviru mehanizma reševanja sporov iz člena 24. V okviru mehanizma reševanja sporov iz člena 24 se rešujejo tudi spori o razmerju, ki ga je treba vzpostaviti med nasprotujočimi si določbami ali obravnavami.

3. Ob začetku veljavnosti v skladu s členom 30 tega sporazuma ta sporazum prevlada nad ustreznimi določbami iz obstoječih dvostranskih sporazumov in dogovorov med Republiko Armenijo in državami članicami EU, ki veljajo ob podpisu tega sporazuma, razen v obsegu, določenem v odstavku 2 tega člena.

4. Če pogodbenici postaneta podpisnici večstranskega sporazuma ali potrđita sklep, ki ga

sprejme ICAO ali druga mednarodna organizacija in ki obravnava vprašanja, zajeta s tem sporazumom, se pravočasno posvetujeta v okviru skupnega odbora v skladu s členom 23 tega sporazuma, da bi ugotovili, ali je treba ta sporazum zaradi takega razvoja dogodkov revidirati.

ČLEN 27

Spremembe

1. Pogodbenici se lahko o vseh spremembah tega sporazuma dogovorita na podlagi posvetovanj, ki potekajo v skladu s členom 23 tega sporazuma. Spremembe začnejo veljati v skladu s pogoji iz člena 30 tega sporazuma.
2. Če želi ena od pogodbenic spremeniti določbe tega sporazuma, o tem obvesti skupni odbor.
3. Skupni odbor se lahko na predlog ene od pogodbenic in v skladu s tem členom soglasno odloči, da spremeni priloge k temu sporazumu.
4. Ta sporazum ne posega v pravico nobene od pogodbenic, če ti spoštujeta načelo nediskriminacije in določbe tega sporazuma, da enostransko sprejmeta novo zakonodajo ali spremenita svojo veljavno zakonodajo na področju zračnega prevoza ali na povezanem področju, navedeno v Prilogi II k temu sporazumu.
5. Kadar ena od pogodbenic načrtuje sprejetje nove zakonodaje ali spremembe svoje veljavne zakonodaje na področju zračnega prevoza ali na povezanem področju, navedene v Prilogi II k temu sporazumu, o tem obvesti drugo pogodbenico, kolikor je to potrebno in mogoče. Na zahtevo katere koli od pogodbenic si lahko v skupnem odboru izmenjata mnenja.
6. Vsaka pogodbenica redno in takoj, ko je mogoče, ustrezno obvešča drugo pogodbenico o novo sprejeti zakonodaji ali spremembi svoje veljavne zakonodaje na področju zračnega prevoza ali na povezanem področju, navedene v Prilogi II k temu sporazumu. Na zahtevo katere koli pogodbenice se v skupnem odboru v šestdesetih (60) dneh izmenjajo mnenja o posledicah take nove zakonodaje ali spremembe za pravilno delovanje tega sporazuma.
7. Po izmenjavi mnenj iz odstavka 6 tega člena skupni odbor:
 - (a) sprejme odločitev o spremembi Priloge II k temu sporazumu, tako da se vanjo, če je to potrebno na podlagi vzajemnosti, vključi zadevna nova zakonodaja ali sprememba;
 - (b) sprejme odločitev, s katero potrdi, da je treba zadevno novo zakonodajo ali spremembo šteti za skladni s tem sporazumom, ali
 - (c) priporoči kakršne koli druge ukrepe za zagotovitev pravičnega delovanja tega sporazuma, ki jih je treba sprejeti v razumnem roku.

ČLEN 28

Odpoved

Vsaka pogodbenica lahko kadar koli po diplomatski poti pisno obvesti drugo pogodbenico o svoji odločitvi, da odpove ta sporazum. Tako obvestilo se hkrati pošlje tudi organizaciji ICAO in sekretariatu Združenih narodov. Ta sporazum preneha veljati ob polnoči po greenwiškem srednjem času na koncu prometne sezone Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA) eno leto (1) po datumu pisnega obvestila o odpovedi Sporazuma, razen če pogodbenici tega obvestila sporazumno ne umakneta pred iztekom tega roka.

ČLEN 29

Registracija sporazuma

Ta sporazum in vse njegove spremembe se po začetku njihove veljavnosti registrirajo pri organizaciji ICAO v skladu s členom 83 Konvencije in sekretariatu Združenih narodov v skladu s členom 102 Listine Združenih narodov.

ČLEN 30

Začetek veljavnosti in začasna uporaba

1. Pogodbenici ta sporazum ratificirata ali odobrita v skladu s svojimi postopki. Listine o ratifikaciji ali odobritvi se deponirajo pri depozitarju, ki o tem uradno obvesti drugo pogodbenico in Mednarodno organizacijo civilnega letalstva.
2. Depozitar tega sporazuma je generalni sekretariat Sveta Evropske unije.
3. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca po tem, ko depozitar uradno obvesti pogodbenici o prejetju zadnje listine o ratifikaciji ali odobritvi.

4. Ne glede na odstavek 3 tega člena pogodbenici soglašata, da bosta ta sporazum uporabljali začasno, kot je določeno v odstavku 5 tega člena, v skladu s svojimi notranjimi postopki in nacionalno zakonodajo, kot je ustrezno.

5. Začasna uporaba začne veljati na prvi dan drugega meseca po tem, ko depozitar pošlje uradno obvestilo pogodbenicama, ki potrjuje prejetje:

(a) uradnega obvestila Evropske unije o končanju postopkov, pomembnih za Unijo in njene države članice ter potrebnih za ta namen, in

(b) listine o ratifikaciji ali odobritvi, ki jo je deponirala Armenija, kot je navedeno v odstavku 1.

V POTRDITEV NAVEDENEGA so spodaj podpisani, ki so za to ustrezno pooblašeni, podpisali ta sporazum.

V [...], dne [...] leta [...] v dvojniku v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem in armenskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

Za Republiko Armenijo

Za Evropsko unijo

Za Kraljevino Belgijo

Za Republiko Bolgarijo

za Češko republiko

Za Kraljevino Dansko

Za Zvezno republiko Nemčijo

Za Republiko Estonijo

Za Irsko

Za Helensko republiko

Za Kraljevino Španijo

Za Francosko republiko

Za Republiko Hrvaško

Za Italijansko republiko

Za Republiko Ciper

Za Republiko Latvijo

Za Republiko Litvo

Za Veliko vojvodstvo Luksemburg

Za Madžarsko

Za Malto

Za Kraljevino Nizozemsko

Za Republiko Avstrijo

Za Republiko Poljsko

Za Portugalsko republiko

Za Romunijo

Za Republiko Slovenijo

Za Slovaško republiko

Za Republiko Finsko

Za Kraljevino Švedsko

PRILOGA I

PREHODNE DOLOČBE

1. Skladnost Armenije z vsemi regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zračnim prevozom, navedenimi v Prilogi II k temu sporazumu, razen zakonodaje o varovanju v letalstvu, navedene v delu C Priloge II k temu sporazumu, se oceni pod odgovornostjo Evropske unije, pri čemer mora to oceno s sklepom potrditi Skupni odbor. Taka ocena se opravi najpozneje dve (2) leti po začetku veljavnosti Sporazuma.

2. Ne glede na določbe člena 3 tega sporazuma dogovorjene pravice in določene rute tega sporazuma do sprejetja sklepa iz odstavka 1 Priloge I k temu sporazumu za letalske prevoznike obeh pogodbenic ne vključujejo uveljavitve pravic pete svoboščine, ki niso bile že podeljene z dvostranskimi sporazumi med Armenijo in državami članicami EU, vključno za letalske prevoznike Armenije med kraji znotraj ozemlja Evropske unije.

Letalski prevozniki obeh pogodbenic so ob sprejetju sklepa iz odstavka 1 Priloge I upravičeni do uveljavitve pravic pete svoboščine, vključno za letalske prevoznike Armenije med kraji znotraj ozemlja Evropske unije v skladu s členom 3 tega sporazuma.

3. Skladnost Armenije z regulativnimi zahtevami in standardi v zvezi z zakonodajo o varovanju v letalstvu, navedene v delu C Priloge II k temu sporazumu, se oceni pod odgovornostjo Evropske unije, pri čemer mora to oceno s sklepom potrditi Skupni odbor. Taka ocena se opravi najpozneje tri (3) leta po začetku veljavnosti tega sporazuma. Do takrat Armenija izvaja dokument ECAC št. 30.

4. Ob sprejetju sklepa iz odstavka 3 te priloge se zaupni del zakonodaje o varovanju v letalstvu, določene v delu C Priloge II k temu sporazumu, da na voljo ustreznemu organu Armenije in je predmet sporazuma o izmenjavi varnostno občutljivih podatkov, vključno s tajnimi podatki EU.

5. Postopno približevanje Armenije k popolnemu izvajanju zakonodaje Evropske unije v zvezi z zračnim prevozom, navedene v Prilogi II k temu sporazumu, se lahko redno ocenjuje. Ocene opravi Evropska komisija v sodelovanju z Armenijo.

6. Od datuma sklepa iz odstavka 1 te priloge bo Armenija uporabila pravila za izdajanje operativnih licenc, ki so bistveno enakovredna pravilom za izdajanje operativnih licenc iz poglavja II Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti. Potem ko skupni odbor potrdi popolno izvajanje takih pravil za izdajanje operativnih licenc s strani Armenije, pristojni organi Evropske unije uporabijo določbe člena 4.3 tega sporazuma v zvezi z medsebojnim priznavanjem ugotovitve sposobnosti in/ali državljanstva s strani pristojnih organov Armenije.

7. Brez poseganja v sklep v okviru skupnega odbora ali v člen 25 (Zaščitni ukrepi) se plovnost zrakoplovov, ki so bili registrirani v armenskem registru in jih uporabljajo operatorji pod regulativnim nadzorom Armenije ter nimajo certifikata tipa, ki ga izda EASA v skladu z ustrežno

zakonodajo EU iz dela B Priloge II k temu sporazumu, lahko zagotavlja pod odgovornostjo pristojnih organov Armenije v skladu z veljavnimi nacionalnimi zahtevami Armenije do najpozneje 1. januarja 2023, če zrakoplovi izpolnjujejo mednarodne varnostne standarde, določene v skladu s Konvencijo. Taki zrakoplovi nimajo prednosti, ki izhajajo iz pravic, podeljenih na podlagi tega sporazuma, in ne letijo na rutah v Evropsko unijo, iz nje ali znotraj nje.

PRILOGA II

(Se redno posodablja)

PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO V CIVILNEM LETALSTVU

Regulativne zahteve in standardi v skladu z veljavnimi določbami iz naslednjih aktov se upoštevajo v skladu s tem sporazumom, če ni navedeno drugače v tej prilogi ali Prilogi I k temu sporazumu (Prehodne določbe). Če je potrebno, so v nadaljevanju določene posebne prilagoditve za vsak posamezen akt:

A. DOSTOP DO TRGA IN DRUGE ZADEVE

Št. 1008/2008

Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti

Veljavne določbe: členi 2, 23(1), 24 in Priloga I ter poglavje II v skladu z odstavkom 6 Priloge I k Sporazumu

Št. 785/2004

Uredba (ES) št. 785/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operaterje, kakor je bila spremenjena z:

– Uredbo Komisije (EU) št. 285/2010 z dne 6. aprila 2010

Veljavne določbe: členi 1 do 8

Št. 2009/12

Direktiva 2009/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o letaliških pristojbinah

Veljavne določbe: členi 1 do 11

Št. 96/67

Direktiva Sveta 96/67/ES z dne 15. oktobra 1996 o dostopu do trga storitev zemeljske oskrbe na letališčih Skupnosti

Veljavne določbe: členi 1 do 9, 11 do 21 in Priloga

V zvezi z uporabo člena 20(2) se izraz „Komisija“ razume kot „skupni odbor“.

Št. 80/2009

Uredba (ES) št. 80/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. januarja 2009 o kodeksu poslovanja računalniških sistemov rezervacij in razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 2299/89

Veljavne določbe: členi 1 do 11 in priloge

B. VARNOST V LETALSTVU

Varnost v civilnem letalstvu in osnovna uredba agencije EASA

Št. 216/2008

Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 690/2009 z dne 30. julija 2009
- Uredbo (ES) št. 1108/2009, veljavne določbe: členi 1 do 3 (samo prvi odstavek) in Priloga
- Uredbo Komisije (EU) št. 6/2013 z dne 8. januarja 2013
- Uredbo Komisije (EU) št. 2016/4 z dne 5. januarja 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 68, razen člena 65, drugi pododstavek člena 69(1), člen 69(4), priloge I do VI

Št. 319/2014

Uredba Komisije (EU) št. 319/2014 z dne 27. marca 2014 o taksah in pristojbinah, ki jih zaračunava Evropska agencija za varnost v letalstvu, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 593/2007

Veljavne določbe: členi 1 do 17 in Priloga

Št. 646/2012

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 646/2012 z dne 16. julija 2012 o določitvi podrobnih pravil o globah in periodičnih denarnih kaznih na podlagi Uredbe (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta

Veljavne določbe: členi 1 do 25

Št. 104/2004

Uredba Komisije (ES) št. 104/2004 z dne 22. januarja 2004 o predpisih glede organizacije in

sestave Odbora za pritožbe Evropske agencije za varnost v letalstvu

Veljavne določbe: členi 1 do 7, Priloga

Letalske operacije

Št. 965/2012

Uredba Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5. oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 800/2013 z dne 14. avgusta 2013
- Uredbo Komisije (EU) št. 71/2014 z dne 27. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) št. 83/2014 z dne 29. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) št. 379/2014 z dne 7. aprila 2014
- Uredbo Komisije (EU) 2015/140 z dne 29. januarja 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2015/1329 z dne 31. julija 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2015/640 z dne 23. aprila 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2015/2338 z dne 11. decembra 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2016/1199 z dne 22. julija 2016
- Uredbo Komisije (EU) 2017/363 z dne 1. marca 2017

Veljavne določbe: členi 1 do 9a, priloge I do VIII

Letalsko osebje

Št. 1178/2011

Uredba Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalsko osebje v civilnem letalstvu v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 290/2012 z dne 30. marca 2012
- Uredbo Komisije (EU) št. 70/2014 z dne 27. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) št. 245/2014 z dne 13. marca 2014
- Uredbo Komisije (EU) 2015/445 z dne 17. marca 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2016/539 z dne 6. aprila 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 11, priloge I do IV

Preiskava nesreč

Št. 996/2010

Uredba (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014

Veljavne določbe: členi 1 do 23, razen člena 7(4) in člena 19 (razveljavljeno z Uredbo (EU) št. 376/2014)

Št. 2012/780

Sklep Komisije 2012/780/EU z dne 5. decembra 2012 o pravicah dostopa do evropske osrednje zbirke varnostnih priporočil in odgovorov nanje, ustanovljene s členom 18(5) Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES

Veljavne določbe: členi 1 do 5

Začetna plovnost

Št. 748/2012

Uredba Komisije (ES) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 7/2013 z dne 8. januarja 2013
- Uredbo Komisije (EU) št. 69/2014 z dne 27. januarja 2014
- Uredbo Komisije (EU) 2015/1039 z dne 30. junija 2015
- Uredbo Komisije (EU) št. 2016/5 z dne 5. januarja 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 10, Priloga I

Stalna plovnost

Št. 1321/2014

Uredba Komisije (EU) št. 1321/2014 z dne 26. novembra 2014 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih izdelkov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2015/1088 z dne 3. julija 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2015/1536 z dne 16. septembra 2015
- Uredbo Komisije (EU) 2017/334 z dne 27. februarja 2017

Veljavne določbe: členi 1 do 6, priloge I do IV

Dodatne plovnostne specifikacije

Št. 2015/640

Uredba Komisije (EU) 2015/640 z dne 23. aprila 2015 o dodatnih plovnostnih specifikacijah za posamezno vrsto operacij in o spremembi Uredbe (EU) št. 965/2012

Veljavne določbe: členi 1 do 5 in priloge

Aerodromi

Št. 139/2014

Uredba Komisije (EU) št. 139/2014 z dne 12. februarja 2014 o določitvi zahtev in upravnih postopkov v zvezi z aerodromi v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta

Veljavne določbe: členi 1 do 10, priloge I do IV

Operatorji iz tretjih držav

Št. 452/2014

Uredba Komisije (EU) št. 452/2014 z dne 29. aprila 2014 o določitvi tehničnih zahtev in upravnih

postopkov v zvezi z zračnimi operacijami operatorjev iz tretjih držav v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta

Veljavne določbe: členi 1 do 4 ter prilogi 1 in 2

Upravljanje zračnega prometa/navigacijske službe zračnega prometa

Št. 2015/340

Uredba Komisije (EU) 2015/340 z dne 20. februarja 2015 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za licence in certifikate kontrolorjev zračnega prometa v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 923/2012 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 805/2011

Veljavne določbe: členi 1 do 10, priloge I do IV

Št. 2017/373

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 z dne 1. marca 2017 o skupnih zahtevah za izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011, (EU) št. 1035/2011 in (EU) 2016/1377 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011

Veljavne določbe: členi 1 do 10 in priloge

Poročanje o dogodkih

Št. 376/2014

Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007

Veljavne določbe: členi 1 do 7; člen 9(3); člen 10(2) do (4); člen 11(1) in (7); člen 13, razen odstavka (9); členi 14 do 16; člen 21 in priloge I do III

Št. 2015/1018

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1018 z dne 29. junija 2015 o določitvi seznama za razvrščanje dogodkov v civilnem letalstvu, o katerih je treba poročati v skladu z Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Veljavne določbe: člen 1 in priloge I do V

Inšpekcijski pregledi standardiziranja

Št. 628/2013

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 628/2013 z dne 28. junija 2013 o načinu dela Evropske agencije za varnost v letalstvu pri izvajanju inšpekcijskih pregledov standardiziranja in spremljanju uporabe predpisov Uredbe (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 736/2006

Veljavne določbe: členi 1 do 26

Letalski varnostni seznam EU letalskih prevoznikov, za katere velja prepoved opravljanja letov v Uniji

Št. 2111/2005

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2111/2005 z dne 14. decembra 2005 o vzpostavitvi seznama Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti, in informiranju potnikov v zračnem prometu o identiteti letalskega prevoznika, ki opravlja let, ter razveljavitvi člena 9 Direktive 2004/36/ES

Veljavne določbe: členi 1 do 13, člena 15 in 16 ter Priloga

Št. 473/2006

Uredba Komisije (ES) št. 473/2006 z dne 22. marca 2006 o določitvi izvedbenih pravil za seznam Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti iz poglavja II Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2111/2005

Veljavne določbe: členi 1 do 6, priloge A do C

Št. 474/2006

Uredba Komisije (ES) št. 474/2006 z dne 22. marca 2006 o vzpostavitvi seznama Skupnosti o letalskih prevoznikih, za katere velja prepoved opravljanja letov v Skupnosti iz poglavja II Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2111/2005, kakor je bila nazadnje spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/963 z dne 16. junija 2016

Veljavne določbe: člena 1 in 2, prilogi I in II

Tehnične zahteve in upravni postopki na področju civilnega letalstva

Št. 3922/91

Uredba Sveta (EGS) št. 3922/91 z dne 16. decembra 1991 o uskladitvi tehničnih predpisov in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1899/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006
- Uredbo (ES) št. 1900/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006
- Uredbo Komisije (ES) št. 8/2008 z dne 11. decembra 2007
- Uredbo Komisije (ES) št. 859/2008 z dne 20. avgusta 2008

Veljavne določbe: členi 1 do 10, razen člena 4(1) in člena 8(2) (drugi stavek), členi 12 do 13, priloge I do III

C. VAROVANJE V LETALSTVU

Št. 300/2008

Uredba (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o skupnih pravilih na področju varovanja civilnega letalstva in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2320/2002

Veljavne določbe: členi 1 do 15, člena 18 in 21 ter Priloga

Št. 272/2009

Uredba Komisije (ES) št. 272/2009 z dne 2. aprila 2009 o dopolnitvi skupnih osnovnih standardov na področju varovanja v civilnem letalstvu iz Priloge k Uredbi (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 297/2010 z dne 9. aprila 2010
- Uredbo Komisije (EU) št. 720/2011 z dne 22. julija 2011
- Uredbo Komisije (EU) št. 1141/2011 z dne 10. novembra 2011
- Uredbo Komisije (EU) št. 245/2013 z dne 19. marca 2013

Veljavne določbe: člena 1 in 2 ter Priloga

Št. 1254/2009

Uredba Komisije (EU) št. 1254/2009 z dne 18. decembra 2009 o določitvi meril, na podlagi katerih lahko države članice odstopajo od skupnih osnovnih standardov za varnost civilnega letalstva ter sprejmejo druge alternativne varnostne ukrepe, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2016/2096 z dne 30. novembra 2016

Št. 18/2010

Uredba Komisije (EU) št. 18/2010 z dne 8. januarja 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 300/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede specifikacij za nacionalne programe za nadzor kakovosti na področju varovanja civilnega letalstva

Št. 2015/1998

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1998 z dne 5. novembra 2015 o določitvi podrobnih ukrepov

za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varovanje letalstva, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2015/2426 z dne 18. decembra 2015
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/815 z dne 12. maja 2017

Št. 2015/8005

Izvedbeni sklep Komisije C(2015) 8005 z dne 16. novembra 2015 o določitvi podrobnih ukrepov za izvajanje skupnih osnovnih standardov za varnost letalstva, ki vsebujejo podatke iz točke (a) člena 18 Uredbe (ES) št. 300/2008, kakor je bil spremenjen z:

- Izvedbenim sklepom Komisije C(2017) 3030 z dne 15. maja 2017

Št. 72/2010

Uredba Komisije (EU) št. 72/2010 z dne 26. januarja 2010 o določitvi postopkov za izvajanje inšpekcijskih pregledov Komisije na področju varovanja letalstva, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/472 z dne 31. marca 2016

D. UPRAVLJANJE ZRAČNEGA PROMETA

Št. 549/2004

Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba), kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009*

Veljavne določbe: členi 1 do 4, člen 6, členi 9 do 13

Št. 550/2004

Uredba (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (uredba o izvajanju služb), kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009*

Veljavne določbe: členi 1 do 18, Priloga I

Št. 551/2004

Uredba (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru);

- Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009*

Veljavne določbe: členi 1 do 9

Št. 552/2004

Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti), kakor je bila spremenjena z

- Uredbo (ES) št. 1070/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009*

Veljavne določbe: členi 1 do 10, priloge I do V

* Za Uredbo (ES) št. 1070/2009 – veljavne določbe: členi 1 do 4, razen člena 1(4)

Izvedba in pristojbine

Št. 390/2013

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 390/2013 z dne 3. maja 2013 o določitvi načrta izvedbe za navigacijske službe zračnega prometa in funkcije omrežja

Št. 391/2013

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 391/2013 z dne 3. maja 2013 o določitvi skupne ureditve pristojbin za navigacijske službe zračnega prometa

Funkcije omrežja

Št. 677/2011

Uredba Komisije (EU) št. 677/2011 z dne 7. julija 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) in spremembi Uredbe (EU) št. 691/2010, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 970/2014 z dne 12. septembra 2014
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/373 z dne 1. marca 2017

Veljavne določbe: členi 1 do 25 in priloge

Št. 255/2010

Uredba Komisije (EU) št. 255/2010 z dne 25. marca 2010 o določitvi skupnih pravil za upravljanje pretoka zračnega prometa, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/1006 z dne 22. junija 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 15 in priloge

Št. 2011/4130

Sklep Komisije C(2011) 4130 z dne 7. julija 2011 o imenovanju upravljavca omrežja za funkcije

omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) enotnega evropskega neba

Interoperabilnost

Št. 1032/2006

Uredba Komisije (ES) št. 1032/2006 z dne 6. julija 2006 o zahtevah za avtomatske sisteme za izmenjavo podatkov o letih za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (ES) št. 30/2009 z dne 16. januarja 2009
-

Veljavne določbe: členi 1 do 9, priloge I do V

Št. 1033/2006

Uredba Komisije (ES) št. 1033/2006 z dne 4. julija 2006 o določitvi zahtev glede postopkov za načrte leta v fazi pred letom za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z

- Uredbo Komisije (EU) št. 929/2010 z dne 18. oktobra 2010
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 428/2013 z dne 8. maja 2013
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/2120 z dne 2. decembra 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 5, Priloga

Št. 633/2007

Uredba Komisije (ES) št. 633/2007 z dne 7. junija 2007 o zahtevah za uporabo protokola prenosa sporočila o letu, ki se uporablja za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) št. 283/2011 z dne 22. marca 2011

Veljavne določbe: členi 1 do 6, priloge I do IV

Št. 29/2009

Uredba Komisije (ES) št. 29/2009 z dne 16. januarja 2009 o zahtevah glede storitev podatkovnih

zvez za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2015/310 z dne 26. februarja 2015

Veljavne določbe: členi 1 do 14, priloge I do III

Št. 262/2009

Uredba Komisije (ES) št. 262/2009 z dne 30. marca 2009 o določitvi zahtev za usklajeno dodelitev in uporabo spraševalnih kod Mode S za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/2345 z dne 14. decembra 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 12, priloge I do VI

Št. 73/2010

Uredba Komisije (EU) št. 73/2010 z dne 26. januarja 2010 o zahtevah glede kakovosti letalskih podatkov in letalskih informacij za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1029/2014 z dne 26. septembra 2014

Veljavne določbe: členi 1 do 13, priloge I do X

Št. 1206/2011

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1206/2011 z dne 22. novembra 2011 o zahtevah glede identifikacije zrakoplova v okviru dejavnosti nadzora za enotno evropsko nebo

Veljavne določbe: členi 1 do 11, priloge I do VII

Št. 1207/2011

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1207/2011 z dne 22. novembra 2011 o določitvi zahtev glede učinkovitosti in interoperabilnosti nadzora za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1028/2014 z dne 26. septembra 2014
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/386 z dne 6. marca 2017

Veljavne določbe: členi 1 do 14, priloge I do IX

Št. 1079/2012

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1079/2012 z dne 16. novembra 2012 o zahtevah glede razmika med govornimi kanali za enotno evropsko nebo, kakor je bila spremenjena z:

- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 657/2013 z dne 10. julija 2013
- Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2016/2345 z dne 14. decembra 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 14, priloge I do V

SESAR

Št. 219/2007

Uredba Sveta (ES) št. 219/2007 z dne 27. februarja 2007 o ustanovitvi skupnega podjetja za razvoj nove generacije evropskega sistema upravljanja zračnega prometa (SESAR), kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Sveta (ES) št. 1361/2008 z dne 16. decembra 2008
- Uredbo Sveta (EU) št. 721/2014 z dne 16. junija 2014

Veljavne določbe: člen 1(1) in (2), člen 1(5) do (7), členi 2, 3 in 4(1) ter Priloga

Št. 409/2013

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 409/2013 z dne 3. maja 2013 o opredelitvi skupnih projektov, vzpostavitvi mehanizma upravljanja in določitvi spodbud za podporo izvajanju osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa v Evropi

Veljavne določbe: členi 1 do 15

Št. 716/2014

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 716/2014 z dne 27. junija 2014 o vzpostavitvi pilotnega skupnega projekta za podporo izvajanju osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa v Evropi

Zračni prostor

Št. 2150/2005

Uredba Komisije (ES) št. 2150/2005 z dne 23. decembra 2005 o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora

Veljavne določbe: členi 1 do 9 in Priloga

Št. 923/2012

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012 o določitvi skupnih pravil letenja in operativnih določb v zvezi z navigacijskimi službami in postopki zračnega prometa ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 1035/2011 in uredb (ES) št. 1265/2007, (ES) št. 1794/2006, (ES) št. 730/2006, (ES) št. 1033/2006 in (EU) št. 255/2010, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2015/340 z dne 20. februarja 2015
- Izvedbeno uredbu Komisije (EU) 2016/1185 z dne 20. julija 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 10, Priloga, vključno z njenimi dodatki

Št. 1332/2011

Uredba Komisije (EU) št. 1332/2011 z dne 16. decembra 2011 o določitvi pogojev uporabe skupnega zračnega prostora in operativnih postopkov za izogibanje trčenj v zraku, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2016/583 z dne 15. aprila 2016

Veljavne določbe: členi 1 do 4 in Priloga

E. OKOLJE IN HRUP

Št. 2002/49

Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008
- Direktivo Komisije (EU) 2015/996 z dne 19. maja 2015

Veljavne določbe: členi 1 do 12, priloge I do VI

Št. 2003/96

Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije

Veljavne določbe: člen 14(1)(b) in (2)

Št. 2006/93

Direktiva 2006/93/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o reguliranju uporabe letal, ki jo ureja del II poglavja 3 zvezka 1 Priloge 16 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, druga izdaja (1988)

Veljavne določbe: členi 1 do 5, prilogi I in II

Št. 598/2014

Uredba (EU) št. 598/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o oblikovanju pravil in postopkov glede uvedbe s hrupom povezanih omejitev operacij na letališčih Unije v okviru uravnoteženega pristopa ter razveljavitvi Direktive 2002/30/ES

Veljavne določbe: členi 1 do 10, prilogi I in II

F. VARSTVO POTROŠNIKOV

Št. 2027/97

Uredba Sveta (ES) št. 2027/97 z dne 9. oktobra 1997 o odgovornosti letalskih prevoznikov v primeru nesreč, kakor je bila spremenjena z:

- Uredbo (ES) št. 889/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. maja 2002

Veljavne določbe: členi 1 do 6 in Priloga

Št. 261/2004

Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91

Veljavne določbe: členi 1 do 16

Št. 1107/2006

Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu

Veljavne določbe: členi 1 do 16, prilogi I in II

G. SOCIALNI VIDIKI

Št. 89/391

Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu, kakor je bila spremenjena z:

- Direktivo 2007/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007

Veljavne določbe – samo kot se uporabljajo za civilno letalstvo: členi 1 do 16

Št. 2000/79

Direktiva Sveta 2000/79/ES z dne 27. novembra 2000 o Evropskem sporazumu o razporejanju delovnega časa mobilnih delavcev v civilnem letalstvu, ki so ga sklenili AEA (Združenje evropskih letalskih prevoznikov), ETF (Evropska federacija delavcev v prometu), ECA (Evropsko združenje pilotov), ERA (Evropsko združenje regionalnih letalskih prevoznikov) in IACA (Mednarodno združenje letalskih prevoznikov)

Veljavne določbe: člena 2 in 3 ter Priloga

Št. 2003/88

Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa

Veljavne določbe – samo kot se uporabljajo za civilno letalstvo: členi 1 do 20 ter člena 22 in 23